

MEERJARENBELEIDSPLAN

Meedoen in Zoetermeer

Wet maatschappelijke ondersteuning

2008 - 2011

IN DEZE NOTA

Meedoen in Zoetermeer

1. De Wmo in Zoetermeer

De gemeente Zoetermeer wil een sterke en sociale gemeente zijn. Een gemeente waar mensen gestimuleerd worden om mee te doen en daarbij ook anderen te helpen en te ondersteunen. In dit hoofdstuk leest u waarom Zoetermeer deze nota opstelt.

2. Dit is onze visie

Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Dat is de kern van de Wmo. De gemeente Zoetermeer kan zich hier goed in vinden. Samen doen, is het uitgangspunt. Gemeente, burgers en maatschappelijke organisaties moeten er samen voor zorgen dat niemand buiten de boot valt. In dit hoofdstuk vindt u deze visie uitgewerkt.

3. Voor wie doen we het?

De Wmo is er voor alle Zoetermeeders. Bij de uitwerking van de Wmo onderscheidt de gemeente echter verschillende groepen inwoners. Wie zijn die Zoetermeeders en wat hebben zij aan de Wmo?

4. Aanpak via zes thema's

De gemeente Zoetermeer biedt met de Wmo een optimale mix van activiteiten en voorzieningen voor alle inwoners van Zoetermeer. Tussen 2008 en 2011 werkt de gemeente hieraan via zes thema's.

Thema 1: Samen leven

Thema 2: Opgroeien

Thema 3: Informatie vinden

Thema 4: Elkaar helpen

Thema 5: Meedoen makkelijker maken

Thema 6: Weer meedoen

5. Hoe zorgen we voor goede kwaliteit?

Zoetermeer moet een stad zijn waar alle inwoners prettig kunnen leven. Een stad waar mensen tevreden zijn over de dienstverlening van zowel de gemeente als de maatschappelijke organisaties. In dit hoofdstuk leest u hoe de gemeente kwaliteit waarborgt.

6. Wat gaat dit kosten?

De totale kosten van het meerjarenbeleidsplan bedragen circa € 20 miljoen.

Het overgrote deel van het meerjarenbeleidsplan Wmo wordt uitgevoerd binnen de reguliere gemeentelijke middelen en (doel)uitkeringen van de rijksoverheid.

Veel bestaand beleid past volledig binnen de geformuleerde doelstellingen van de Wmo.

Van een aantal activiteiten zijn de kosten nog niet bekend (pm-posten). Bij deze activiteiten moet eerst nader onderzoek plaats vinden voordat de kosten berekend kunnen worden. Daarnaast is er ook een pm-post opgenomen voor de mogelijke gevolgen van de hulp bij het huishouden als gevolg van de nieuwe aanbesteding.

Om de activiteiten van het meerjarenbeleidsplan (met uitzondering van de pm-posten) te kunnen uitvoeren, is de komende jaren eenmalig een bedrag van totaal € 526.000 nodig.

1. De Wmo in Zoetermeer

De gemeente Zoetermeer wil een sterke en sociale gemeente zijn. Een gemeente waar mensen gestimuleerd worden om mee te doen en daarbij ook anderen te helpen en te ondersteunen. In dit hoofdstuk leest u waarom Zoetermeer deze nota opstelt.

Wmo?

Deze nota gaat over de Wet maatschappelijke ondersteuning, kortweg Wmo. De Wmo biedt de gemeente de kans om iedereen mee te laten doen in de samenleving, met hulp van mensen uit hun omgeving. De Wmo is in 2007 in werking getreden. Drie 'oude' wetten zijn erin opgegaan: de Welzijnswet, de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de hulp bij het huishouden uit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

Eén nota met zes thema's

De gemeente Zoetermeer wil met de Wmo een optimale mix van activiteiten en voorzieningen bieden voor alle inwoners van Zoetermeer. Deze nota bevat de hoofdlijnen van het Wmo-beleid van Zoetermeer. Tussen 2008 en 2011 werkt de gemeente hieraan via zes thema's:

1. Samen leven
2. Opgroeien
3. Informatie vinden
4. Elkaar helpen
5. Meedoen makkelijker maken
6. Weer meedoen.

Gefaseerde aanpak

Het meerjarenbeleidsplan Wmo wordt in vier jaar uitgevoerd. De activiteiten die nodig zijn om de doelen van het meerjarenbeleidsplan Wmo te bereiken, zijn benoemd bij de thema's. Per thema staat aangegeven wat er de komende jaren uitgevoerd gaat worden.

Samen met bewoners en organisaties

Zoetermeer vindt het belangrijk dat al het beleid in samenspraak met de inwoners wordt gemaakt. Voor deze nota is dan ook intensief overlegd met inwoners, organisaties en de Wmo-raad van Zoetermeer. Er is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande overleggen. Steeds is de vraag gesteld: komt het beleid van de gemeente tegemoet aan uw wensen en behoeften?

Negen prestatievelden

De Wmo is een kaderwet. Dat wil zeggen dat de wet niet in detail voorschrijft wat de gemeente moet doen. Er zijn negen prestatievelden van de Wmo die voor de gemeente de kaders vormen voor het beleid. Zoetermeer heeft de zes thema's hierop gebaseerd. De prestatievelden zijn:

1. Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
2. Op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

3. Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning.
4. Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.
5. Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.
6. Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem, en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer.
7. Het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang.
8. Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.
9. Het bevorderen van verslavingsbeleid.

En het doel?

Uiteindelijk doel is dat de gemeente op al deze prestatievelden zorgt voor een optimale mix van voorzieningen: algemeen, preventief, collectief en individueel. Deze optimale mix moet in vier jaar worden bereikt.

Stand van zaken

Eén keer per jaar zal de stand van zaken van de uitvoering van de Wmo integraal worden bekeken. De vorm waarin wordt nog uitgewerkt.

Evaluatie

Met dit beleidsplan staan we aan het begin van een vierjarige cyclus die zich de komende jaren steeds zal herhalen: analyse van de situatie, zoeken van passende oplossingen in relatie tot financiële mogelijkheden, deze in praktijk brengen, nagaan of het gewenste effect wordt bereikt en vervolgens bijstelling.

De wet schrijft een planperiode van maximaal vier jaar voor. Dat betekent dat uiterlijk eind 2011 het tweede vierjarige beleidsplan 2012-2015 moet zijn vastgesteld. Tegelijkertijd zal een eindevaluatie aan de raad worden voorgelegd. Bij de evaluatie zal worden gecheckt of de acties uit dit plan zijn uitgevoerd en of de prestaties zijn gehaald.

Communicatie

Als dit beleidsplan is vastgesteld, zal een persbericht worden uitgebracht over de hoofdlijnen van het plan. Aansluitend volgt een uitgebreide publicatie in de huis-aan-huiskrant met de hoofdlijnen van het Wmo-beleid, aangevuld met voorbeelden. In dit artikel wordt aangegeven dat belangstellenden een exemplaar van het plan kunnen opvragen. Een samenvatting van het beleidsplan komt op de gemeentelijke website, met de mogelijkheid om het beleidsplan te downloaden als PDF-document.

2. Dit is onze visie

Iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Dat is de kern van de Wmo. De gemeente Zoetermeer kan zich hier goed in vinden. Samen doen, is het uitgangspunt. Gemeente, burgers en maatschappelijke organisaties moeten er samen voor zorgen dat niemand buiten de boot valt. In dit hoofdstuk vindt u deze visie uitgewerkt.

Burgers zijn zelf verantwoordelijk

In Zoetermeer is eigen verantwoordelijkheid een belangrijk principe. Zoetermeeders zijn verantwoordelijk voor hun eigen leven. Ze zijn primair zelfredzame burgers en geen cliënten. Daarom worden ze benaderd op basis van hun mogelijkheden en niet op basis van hun beperkingen. Ze hebben oog voor het welzijn van de mensen om hen heen. Ze krijgen de ruimte om actief mee te doen in de eigen wijk en stad.

Kwetsbare burgers

De meeste inwoners nemen hun verantwoordelijkheid en regelen eigen ondersteuning als dat nodig is. Een klein deel van de burgers in Zoetermeer heeft ondersteuning nodig van anderen. Het gaat om kwetsbare mensen die zichzelf niet goed kunnen redden en risico lopen om buiten de boot te vallen. Bijvoorbeeld oudere mensen die kans lopen om te vereenzamen, gezinnen met grote problemen en kinderen die het risico lopen dat ze zich niet goed kunnen ontwikkelen. Voor deze mensen biedt de gemeente specifiek beleid zodat ook zij aan de samenleving kunnen deelnemen.

Gemeente biedt goede voorzieningen

Compensatieplicht

Uitgangspunt is dat de gemeente een persoon met beperkingen zodanig compenseert dat deze in staat is zelfstandig een huishouden te voeren, zich kan verplaatsen in en om de woning, beschikt over vervoersmogelijkheden, andere mensen kan ontmoeten en sociale verbanden aan kan gaan. Kortom, kan léven op alle aspecten. Deze compensatieplicht schept ruimte voor gemeente en burger voor maatwerk. De aard van de ondersteuning ligt niet bij voorbaat vast; de invulling bepalen burger en gemeente samen.

Algemene voorzieningen

De gemeente Zoetermeer biedt goede voorzieningen zodat alle mensen mee kunnen doen in de samenleving en elkaar kunnen helpen. Denk aan de ontmoetingsruimtes in een wijk. Uiteraard zijn deze voorzieningen toegankelijk voor alle Zoetermeeders, inclusief de mensen met een beperking. Dit zogenoemde 'inclusief beleid' is in Zoetermeer een belangrijk uitgangspunt. In Zoetermeer moeten alle mensen met beperkingen vanzelfsprekend en op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven. Als er wordt gebouwd, houden we dus al bij het ontwerp rekening met de behoeften van mensen met een beperking.

Individuele of collectieve voorzieningen

Kwetsbare Zoetermeeders die niet van een algemene voorziening gebruik kunnen maken, kunnen erop rekenen dat de gemeente op zoek gaat naar een specifieke voorziening. Daarbij wordt eerst gezocht naar een collectieve voorziening voor een zo breed mogelijke groep kwetsbare mensen, liefst in de wijk. Woonservicezones zijn er bijvoorbeeld voor alle mensen die maatschappelijke ondersteuning nodig hebben. Lukt dit niet, dan zal de gemeente zich inspannen voor individuele voorzieningen. Wat de voorzieningen betreft, biedt Zoetermeer inwoners keuzemogelijkheid en wordt er goede informatie verstrekt zodat mensen weten waaruit ze kunnen kiezen. Sociale wijkanalyses zullen de komende jaren inzicht geven of de Wmo-voorzieningen op wijkniveau inderdaad nuttig zijn.

Maatschappelijke organisaties steunen mensen

In Zoetermeer bieden tientallen maatschappelijke organisaties ondersteuning aan inwoners. Zij voeren het beleid van de gemeente uit en spelen signalen aan de gemeente door.

Vrijwilligersorganisaties vormen een belangrijk deel van deze organisaties. Het MIM (Mensen in de Minima) helpt mensen met een bescheiden inkomen. Humanitas helpt mensen met het ordenen van hun financiën. Religieuze organisaties, scholen en vrijwilligersorganisaties bieden allerlei maatjes- en mentorprojecten waarbij mensen via persoonlijke begeleiding uit hun isolement komen. In de wijken Palenstein, Buytenwegh en Meerzicht wordt het programma 'Veilig opgroeien' uitgevoerd. In dit programma stellen ouders, scholen, jongerenwerkers en politie gezamenlijk een plan op voor een veilige en prettige woonwijk, om probleemgedrag bij jongeren te voorkomen. Andere maatschappelijke organisaties organiseren werkgelegenheidsprojecten voor kwetsbare mensen, zoals het project de Zoetelaar waarbij mensen met een verstandelijke handicap een lunchcafé 'runnen' onder begeleiding van Ipse.

Netwerken

De maatschappelijke organisaties maken met hun begeleiding het Wmo-beleid concreet. Vaak denken ze ook mee over het verder ontwikkelen van beleid. De gemeente Zoetermeer stimuleert gesubsidieerde instellingen om efficiënt te werken, hun aanbod af te stemmen en zoveel mogelijk samen te werken. Ook worden professionele aanbieders gestimuleerd om effectief in netwerken samen te werken. Professionals van zorg- en welzijnsinstellingen maken bijvoorbeeld, op initiatief van de gemeente, onderling afspraken over vroegtijdige signalering van problemen met het opvoeden en opgroeien van jeugdigen. Brede scholen werken nauw samen met welzijnsorganisaties. Er zijn meer netwerken waar goed worden samengewerkt, zoals het centraal regiooverleg jeugd, het platform openbare geestelijke gezondheidszorg en het netwerk materiële dienstverlening. De gemeente wil relevante netwerken binnen de Wmo nog meer aan elkaar koppelen, met name netwerken voor volwassen- en jeugdorganisaties zodat problemen in gezinssituaties goed kunnen worden aangepakt.

Bewoners doen mee

Zoetermeer is één van de eerste gemeenten in Nederland die inwoners en organisaties heeft gevraagd om mee te denken over de Wmo. De goedbezochte bijeenkomsten in de aanloop naar de Wmo hebben de gemeente veel input opgeleverd. In 2007 is de Wmo-raad gestart. De Wmo-raad is het officiële adviesorgaan voor het college van B&W over het Wmo-beleid. De raad is

breed samengesteld met vertegenwoordigers van de belangrijkste doelgroepen van de Wmo. De grootste Wmo-doelgroepen hebben in Zoetermeer bovendien een eigen organisatie, zoals het Platform gehandicaptenbeleid, de Ouderenbonden, de Zorgvragersraad, en de begeleidingscommissie WZI.

Kleine doelgroepen

In de WMO is expliciet benoemd dat de gemeente bij de voorbereiding van haar beleid ook aandacht besteedt aan kleine groepen in de samenleving met een specifieke behoefte en groepen die hun behoefte niet zelf naar voren kunnen brengen. Niet is vastgelegd welke groepen dit zijn.

De gemeente ziet als kleine groepen de mensen die te maken hebben met bijv. multiproblemen, huiselijk geweld, verslaafden, dak- en thuislozen en zorgwekkende zorgmijders. Voor dit beleidsplan zijn hun behoeften ingebracht via instellingen waarvan zij hulp en ondersteuning ontvangen en via de Wmo-raad waar de verschillende doelgroepen zijn vertegenwoordigd. Uitgangspunt is om in de komende jaren waar mogelijk deze specifieke groepen wel direct te horen.

Burgerinitiatieven

Ook bij beleidsparticipatie geldt dat de gemeente Zoetermeer burgers wil benaderen als zelfredzame burgers en niet als cliënten. De komende jaren zal burgerparticipatie dan ook vooral gaan over wat inwoners kunnen doen voor hun omgeving en hoe men elkaar daarin kan ondersteunen. In samenspraak met bewoners creëert de gemeente multifunctionele en vanzelfsprekende ontmoetingsplekken waar burgers uit verschillende (etnische) groepen zich thuis voelen. Voorbeelden zijn brede scholen, gezinscentra en multifunctionele wijkcentra. Bij de (her)inrichting van wijken neemt de gemeente het voortouw om ervoor te zorgen dat de fysieke infrastructuur stimulerend en uitnodigend is voor allerlei burgerinitiatieven voor jong en oud, wit en zwart, met en zonder handicap. Soms kiest de gemeente ervoor om minder te sturen en juist meer te faciliteren. De gemeente maakt bijvoorbeeld allerlei gemeenschapsverbanden mogelijk zodat mensen elkaar kunnen ontmoeten, ondersteunen en samenwerken. Zij ondersteunt dergelijke spontane initiatieven, zonder ze over te nemen.

Gemeente is de regisseur

De gemeente heeft de regie bij de uitvoering van de Wmo. Dat wil zeggen dat de gemeente overzicht heeft over de situatie, gemeenschappelijke beleidslijnen uitzet, samenwerking organiseert en verantwoording aflegt over het geheel. De regierol pakt Zoetermeer op met een brede, integrale aanpak op de verschillende terreinen: gezondheid en zorg, wonen, welzijn, inburgering en integratie, onderwijs, arbeid en vervoer. Dit uit zich doordat de gemeente samenwerking stimuleert tussen organisaties voor wonen, welzijn en zorg. Door een goed inzicht in vraag en aanbod heeft de gemeente haar onderhandelingspositie met aanbieders van ondersteuningsvoorzieningen versterkt. Een ander voorbeeld is de ontwikkeling van inclusief beleid voor de openbare ruimte, sport en cultuur, om de participatie te bevorderen en de druk op individuele voorzieningen te verminderen. Ook wordt de samenwerking tussen sociaal-cultureel werk en sportverenigingen gestimuleerd waardoor sportbuurtwerk ontstaat voor

jongeren met allerlei achtergronden.

Verantwoording

Met dit meerjarenbeleidsplan geeft de gemeente Zoetermeer overzicht over het Wmo-veld. Richting organisaties voert de gemeente de regie door het uitzetten van de beleidslijnen uit dit plan. Voor alle partijen is het beleid helder. De Wmo werkt met horizontale verantwoording. Doordat de gemeente het overzicht over de Wmo heeft en de regie voert, kan ze op basis hiervan ook verantwoording over het geheel afleggen. De gemeente neemt richting organisaties daarmee nadrukkelijk haar regierol op zich. Met grote organisaties, zoals zorgaanbieders en woningcorporaties, wordt soms afgesproken dat zij een deel van de regierol van de gemeente overnemen.

3. Voor wie doen we het?

De Wmo is er voor alle Zoetermeeders. Uitgangspunt is immers dat iedereen moet kunnen meedoen. Bij de uitwerking van de Wmo heeft de gemeente aandacht voor verschillende groepen inwoners. Wie zijn die Zoetermeeders en wat hebben zij aan de Wmo?

Trend: Zoetermeer wordt ouder

Zoetermeer is een relatief jonge gemeente met ruim 118.000 inwoners (2007). Komende jaren gaat dit veranderen. Tot 2015 groeit Zoetermeer met ruim vijf procent. Het aantal jongeren blijft in deze periode gelijk, maar het aantal ouderen zal explosief toenemen. Dit betekent dat ook het aantal mensen zal groeien dat behoefte heeft aan ondersteuning. Er komen meer Zoetermeeders met lichamelijke beperkingen, meer mensen met een chronische ziekte en meer mensen met (beginnende) dementie. De kwetsbare groep van 75-plussers zal groeien van 6.000 in 2007 naar bijna 7.000 in 2015.

	2007				2015			
	Zoetermeer		Nederland		Zoetermeer		Nederland	
Leeftijd:	aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	aantal	%
0 tot 20 jaar	37.424	32	3.976.472	24	36.963	30	3.837.810	23
20 tot 65 jaar	66.927	57	10.035.733	61	68.404	55	9.924.611	60
65 jaar of ouder	13.666	11	2.348.682	15	19.032	15	2.878.219	17
Totaal	118.017	100	16.360.887	100	124.399	100	16.640.640	100

Bronnen: Nederlandse cijfers: CBS Statline, Zoetermeerse cijfers: gemeente Zoetermeer 2007.

Cijfers 2007: stand op 1 januari. Cijfers: 2015: prognose.

Nog meer trends

De groei en vergrijzing zijn niet de enige trends. Komende jaren heeft Zoetermeer ook hiermee te maken:

- Ouderen en mensen met een beperking zullen langer en vaker zelfstandig thuis wonen. Hierdoor komen er meer en kleinere huishoudens in Zoetermeer.
- Er komen meer actieve ouderen en daarmee meer potentiële vrijwilligers en mantelzorgers.¹ Dit potentieel zal echter niet automatisch kunnen worden benut. De samenleving individualiseert en steeds meer mensen gaan langer buitenshuis werken. Hierdoor hebben mensen minder tijd en zin om anderen te helpen.
- Het personeelstekort in de zorg zal komende jaren een groot probleem worden.

Voor wie is de Wmo?

De Wmo is er voor iedereen in Zoetermeer. Dus voor gezonde mensen, maar ook voor mensen met beperkingen. Iedereen kan meedoen, elkaar helpen en samen zorgen voor een prettig leefbare buurt en stad. Iedereen kan ook terecht bij het Wmo-loket voor informatie, hulp en

¹ SCP, Rapportage ouderen 2006.

ondersteuning. Sommige mensen hebben meer behoefte aan ondersteuning dan anderen, zoals:

- jeugd en hun ouders
- ouderen, gehandicapten en chronisch zieken
- vrijwilligers en mantelzorgers
- sociaal kwetsbare mensen.

Voor deze groepen zal de gemeente zich extra inzetten.

Jeugd en hun ouders

Volgens landelijk onderzoek heeft 3,2 procent van de bevolking van 23 jaar of jonger te maken met lichte opvoed- of opgroei problemen. Als we dit percentage vertalen naar Zoetermeer, dan zou het om ongeveer 1100 jongeren gaan. De Wmo biedt de gemeente de kans om ondersteuning te bieden aan jeugdigen met problemen met opgroeien en aan ouders die problemen hebben met opvoeden. De nadruk ligt op preventie.

Ouderen

In Zoetermeer is zo'n elf procent van de bevolking, bijna 14.000 mensen, 65 jaar of ouder. De meeste ouderen redden zich prima. Met name de 75-plussers zijn potentieel kwetsbaar. Dit is een groep van 6.000 ouderen.

Mensen met een handicap en chronische ziekte

Zo'n 23 procent van de Nederlandse bevolking heeft een lichamelijke handicap. Als we dit omrekenen, dan zouden ruim 15.000 (13,3 procent) inwoners een lichte beperking hebben, ruim 7.000 (6,7 procent) een matige beperking en zo'n 4.000 (3,5 procent) Zoetermeeders een zware handicap.

Mensen met een verstandelijke handicap

Omgerekend vanuit landelijke cijfers zijn er zo'n tweehonderd verstandelijk gehandicapten in Zoetermeer die zelfstandig wonen en een beroep kunnen doen op de Wmo. Het merendeel is jonger dan vijftig jaar. Het gaat om mensen met een IQ lager dan tachtig. Deze mensen hebben relatief meer moeite om deel te nemen aan de maatschappij.

Mantelzorgers

Hoeveel mantelzorgers er in Zoetermeer zijn, is niet duidelijk. Wel is bekend dat zo'n tachtig procent van de zorg thuis door mantelzorgers wordt gedaan. Mantelzorgers zijn mensen die vaak dagelijks zorgen voor hun naaste familieleden en vrienden met gezondheidsproblemen en beperkingen. De kans dat mantelzorgers overbelast raken, is groot.

Vrijwilligers

Ongeveer een kwart van de Zoetermeeders is actief als vrijwilliger. Daarvan zijn enkele duizenden actief op het gebied van de zorg. Vrijwilligers zijn een belangrijke groep om de Wmo te kunnen uitvoeren.

Sociaal kwetsbare mensen

Sociaal kwetsbare mensen lopen meer risico om verschillende problemen tegelijk te krijgen en in maatschappelijk opzicht buiten de boot te vallen. Het gaat onder andere om:

- dak- en thuislozen
- slachtoffers van huiselijk geweld
- alcohol- en drugsverslaafden
- mensen levend rond de armoedegrens
- ex-gedetineerden.

Hoe groot is deze groep in Zoetermeer?

In 2005 meldden de hulpverlenende instellingen dat er in Zoetermeer 731 sociaal kwetsbare cliënten zijn: 620 verslaafden (alcohol, drugs, gokken), 46 thuislozen (zwervend), 104 zorgwekkende zorgmijders en 72 slachtoffers van huiselijk geweld. Bij circa 275 mensen is sprake van een combinatie van problemen.² Aangezien niet iedereen met complexe problemen bekend is bij de instellingen, is dit aantal zeer waarschijnlijk hoger (500 à 600 mensen).³

De groep die risico loopt is groter. Uit de OGGZ-monitor 2007 blijkt dit uit de volgende cijfers⁴:

- Drie procent gebruikt zeer excessief alcohol (2.200).
- Negen procent is (zeer) eenzaam (6.600).
- Vier procent is psychisch ernstig ongezond (3.000).
- Zeven procent heeft grote moeite om van het inkomen rond te komen (5.200).
- Drie procent heeft risicovolle, problematische schulden en hulp nodig (2.200).

Voor wie doen we het?

Thema's	Prestatieveld Wmo	Doelgroep
1. Samen leven	1. Bevorderen sociale samenhang	Alle inwoners
2. Opgroeien	2. Op preventie gerichte ondersteuning	Jeugd en hun ouders
3. Informatie vinden	3. Informatie en advies en cliëntondersteuning	Alle inwoners met een ondersteuningsvraag
4. Elkaar helpen	4. Vrijwilligers en mantelzorgers	Vrijwilligers en mantelzorgers
5. Meedoen makkelijker maken	5. Bevorderen van deelname aan maatschappij 6. Verlenen van voorzieningen	Ouderen, gehandicapten, chronisch zieken met een ondersteuningsvraag

² GGD Zuid Holland west, OGGZ monitor 2007

³ op basis van landelijke inschatting Trimbos instituut i.c. 0,7% van de bevolking,

⁴ GGD Zuid Holland west, OGGZ monitor 2007

6. Weer meedoen	7, 8. en 9. Maatschappelijke opvang, huiselijk geweld, OGGZ, ambulante verslavingszorg	Daklozen, verslaafden, mensen met een alcoholprobleem, betrokkenen bij huiselijk geweld en andere sociaal kwetsbare groepen
-----------------	--	---

4. Aanpak via zes thema's

De gemeente Zoetermeer biedt met de Wmo een optimale mix van activiteiten en voorzieningen voor alle inwoners van Zoetermeer. Tussen 2008 en 2011 werkt de gemeente hieraan via zes thema's. In dit hoofdstuk vindt u de aanpak per thema.

Thema 1: Samen leven

Thema 2: Opgroeien

Thema 3: Informatie vinden

Thema 4: Elkaar helpen

Thema 5: Meedoen makkelijker maken

Thema 6: Weer meedoen

Thema 1: Samen leven

Met dit thema wil de gemeente de sociale samenhang en leefbaarheid in Zoetermeer bevorderen (prestatieveld 1). De gemeente richt zich hierbij op alle inwoners van Zoetermeer.

Zoetermeer in 2011

We willen dat Zoetermeer een prettige gemeenschap is waar alle mensen kunnen meedoen en waar mensen worden gewaardeerd om wie ze zijn. Een gemeenschap waarin mensen actief zijn, elkaar kennen en elkaar helpen. Concrete doelen voor 2011:

1. Actieve bewoners zetten zich ervoor in dat iedereen kan meedoen in de wijk en buurt.
2. Mensen kunnen prettig samenleven in sterke wijken en buurten met voldoende toegankelijke gebouwen, diensten en voorzieningen.

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Zoetermeerders zijn redelijk positief over de leefbaarheid en sociale cohesie in Zoetermeer. Dat blijkt uit het tweejaarlijkse onderzoek Leefbaarheid en Veiligheid in Zoetermeer (2005). Wel zijn er soms grote verschillen per wijk en buurt. Zo is de woonomgeving volgens de bewoners in Buytenwegh en Palenstein minder goed dan in Rokkeveen, Oosterheem en Dorp. Over de eigen woning zijn de meeste Zoetermeerders goed te spreken: gemiddeld 7,8. Ook hebben Zoetermeerders niet veel overlast van anderen. Het bezoek aan een wijk- of buurtcentrum ligt in Zoetermeer laag met slechts twaalf procent. De jongerencentra worden wel goed bezocht.

Wat betreft de saamhorigheid en omgang met elkaar, krijgt onze stad het rapportcijfer 6,1. Dorp scoort op dit punt het hoogst, Palenstein het laagst. Driekwart van de Zoetermeerders heeft voldoende contacten met anderen. In Meerzicht-Oost, Palenstein en het Stadscentrum wonen relatief veel mensen die zich eenzaam voelen. Opvallend: maar liefst 88 procent van de inwoners van Zoetermeer voelt zich medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt. Toch zet slechts 15 procent van de bewoners zich actief in om de buurt te verbeteren. In Noordhove-Oost is deze inzet het hoogst, in Palenstein het laagst.

Ook de vrijwillige inzet van Zoetermeeders is niet hoog: slechts 26 procent doet vrijwilligerswerk (landelijk 42 procent).

Wat gebeurt er al?

Er wordt in Zoetermeer al langer gewerkt aan het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid. Het is één van de hoofddoelen van het Masterplan 2025 (straks Stadsvisie 2030) en van het Collegeprogramma 2006-2010:

- ➔ Het wijk- en buurtwerk wordt versterkt door het geven van gerichte subsidie aan organisaties die wijk- en buurtwerk uitvoeren. De wijk- en buurtverenigingen moeten voldoen aan de eisen voor een minimale bezetting. In alle wijken van Zoetermeer zijn wijk- en buurtcentra, in vijf van de zeven wijken zijn wijk- en buurtverenigingen.
- ➔ De gemeente subsidieert drie buurtnetwerken: in Buytenwegh de Leyens, Seghwaert en Dorp. Deze buurtnetwerken signaleren eenzaamheidsproblemen, vormen hiervoor een vangnet en stimuleren geïsoleerde bewoners om weer onder de mensen te komen.
- ➔ Voor de emancipatie van allochtone vrouwen en meisjes subsidieert de gemeente drie Piëzocentra: in Palenstein, Meerzicht en Oosterheem. Deze centra zijn ontmoetingsplekken voor allochtone en autochtone vrouwen en mannen.
- ➔ In Zoetermeer zijn vijftien allochtone vrijwilligersorganisaties die subsidie kunnen aanvragen voor projecten die zijn gericht op ontmoeting met andere bevolkingsgroepen.
- ➔ De gemeente subsidieert het opbouwwerk via Stichting MOOI! waardoor opbouwwerkers in zeven wijken actief zijn. Zij ondersteunen en activeren buurtbewoners en weten mensen, groepen en organisaties met elkaar te verbinden.
- ➔ Overlast in de wijken wordt op meerdere manieren aangepakt. Er zijn twee teams omgevingsvaklieden aan de slag om wijken extra schoon te houden, Alle wijken stellen een wijkactieplan op en in de meeste wijken worden wijkshouwen en wijkpanels georganiseerd. In Rokkeveen is het project Wijk en Agent Samen (WAS) zo'n succes dat dit wordt uitgebreid naar zes andere wijken. Wat betreft hangjongeren worden zowel het jongerenwerk als de ouders ingezet om de overlast aan te pakken.
- ➔ En verder zijn er allerlei organisaties, scholen en levensbeschouwelijke instellingen actief in de wijken in Zoetermeer. Met elkaar dragen zij een belangrijk steentje bij aan de sociale samenhang en leefbaarheid.

Dit gaan we doen

Doel I

Actieve bewoners zetten zich ervoor in dat iedereen kan meedoen in de wijk en buurt.

Subdoelen:

- a. Informatie en communicatie verbeteren.
- b. Burgerparticipatie en bewonersinitiatieven stimuleren.
- c. Ontmoeting tussen buurtbewoners stimuleren en de solidariteit met

kwetsbare groepen vergroten.

d. Versterking van de integratie in de wijk en buurt, met speciale aandacht voor inburgering.

a. Informatie en communicatie verbeteren.

Informatie over de eigen buurt en wijk is een voorwaarde om de betrokkenheid van bewoners te kunnen vergroten. Daarom gaat Zoetermeer komende vier jaar de informatievoorziening over wijken en buurten verbeteren. De wijkwebsites worden vernieuwd en krijgen een compleet voorzieningen- en activiteitenoverzicht, met speciale aandacht voor bewonersactiviteiten en de mogelijke inzet van de wijkbudgetten. Ook in Zoetermeer Magazine komt hier meer aandacht voor.

De gemeente gaat bewoners tijdig op de hoogte stellen van beleidsvoornemens en plannen. Via heldere communicatie willen we mensen meer bij hun wijk en buurt betrekken en initiatieven stimuleren. De inspraakbijeenkomsten, wijk- en buurtpanels en enquêtes in sommige wijken worden uitgebreid.

b. Burgerparticipatie en bewonersinitiatieven stimuleren.

De gemeente zal alle ruimte bieden aan bewonersinitiatieven, via het beschikbaar stellen van wijkbudgetten. Het wijkteam en opbouwwerk zullen bewoners stimuleren om activiteiten te ontwikkelen. De politie kan hieraan bijdragen door met burgers te praten, woningcorporaties kunnen met huurders overleggen en extra service bieden op het gebied van leefbaarheid. Naast de bewoners(organisaties) zijn ook de scholen, sportclubs en religieuze organisaties belangrijke partners bij het bevorderen van de sociale samenhang in wijken en buurten.

De wijkpost nieuwe stijl moet gaan fungeren als laagdrempelig podium waar bewoners hun initiatieven kunnen neerleggen en bespreekbaar maken. Komende jaren zullen de wijkposten uitgroeien tot de 'huiskamers' van de wijken.

De gemeente gaat zich herbezinnen op de subsidie-eisen die aan wijk- en buurtverenigingen worden gesteld. Er is in Zoetermeer namelijk een gebrek aan betaalbare ruimte waar bewoners en vrijwilligersorganisaties bij elkaar kunnen komen om plannen te maken en uit te werken. Dit heeft te maken met het feit dat wijk- en buurtverenigingen sinds 2006 slechts een deel van de huur gesubsidieerd krijgen en de rest via activiteiten zelf moeten binnenhalen. Voor verhuur aan derden moet daardoor geld worden gevraagd.

c. Ontmoeting tussen buurtbewoners stimuleren en de solidariteit met kwetsbare groepen vergroten.

Ontmoetingen tussen buurtbewoners kan het beste worden gestimuleerd via natuurlijke ontmoetingsplekken, zoals winkelcentra, sportclubs en allerlei andere verenigingen. Wijk- en buurtverenigingen en sportclubs worden gestimuleerd om verschillende groepen bewoners binnen te halen. De gemeente gaat intensiever overleggen met winkeliers als 'vindplaats' van wensen van bewoners op dit punt.

De gemeente hanteert als uitgangspunt dat voorzieningen en activiteiten zoveel mogelijk plaatsvinden in (gemeentelijke) accommodaties met een multifunctioneel karakter. Multifunctionele accommodaties zijn ideale plekken waar allerlei verschillende buurtbewoners elkaar ontmoeten. Hoe meer verschillende disciplines in één gebouw, des te vanzelfsprekender is het contact tussen verschillende groepen burgers. Dergelijke centra zijn er al in de wijken Meerzicht en Oosterheem. In Palenstein komt in 2008 een nieuw multifunctioneel centrum. Ook brede scholen zijn voorbeelden van multifunctionele voorzieningen. De gemeente wil de multifunctionaliteit komende vier jaar uitbreiden via wijk- en buurtcentra in de andere wijken en buurten en meer bezoekers trekken.

d. Versterking van de integratie in de wijk en buurt, met speciale aandacht voor inburgering.

De eigen wijk en buurt zijn dé natuurlijke plekken waar de integratie van allochtone en autochtone burgers in de praktijk van alle dag tot stand (dienen te) komen. Daarom willen wij de komende jaren bestaande integratieactiviteiten voortzetten en nieuwe initiatieven en activiteiten stimuleren en ontwikkelen, waar mogelijk met inzet van de wijkbudgetten. De moedercentra die inmiddels zijn omgedoopt tot Piëzocentra in de wijken Palenstein, Meerzicht en Oosterheem kunnen hierbij een voortrekkersrol vervullen. De samenwerking zal worden gestimuleerd tussen deze centra, allochtone sleutelfiguren in de wijk, allochtone organisaties en de wijkmanager, met ondersteuning van het opbouwwerk. Er zal worden overlegd met de diverse verenigingen en sportclubs in de wijken en buurten als belangrijke natuurlijke ontmoetingsplekken voor de diverse bevolkingsgroepen. Dit overleg gaat over de manier waarop zij meer allochtone leden binnen hun gelederen kunnen krijgen.

Speciale aandacht zal worden besteed aan de integratie van inburgeringsplichtige en inburgeringsbehoefte wijk- en buurtbewoners. Het nieuwe Deltaplan Inburgering van minister Vogelaar biedt de gemeente de komende jaren meer vrijheid om al deze burgers een gemeentelijk inburgeringstraject aan te bieden, gericht op het behalen van het inburgeringsexamen. In het plan wordt bij de uitvoering aangedrongen op een wijkgerichte aanpak. Het stimuleren van de integratie van inburgeringsplichtigen en inburgeringsbehoefte in de eigen wijk en buurt vergroot naar onze overtuiging niet alleen de kans dat het examen met succes wordt afgelegd, het leidt ook tot meer sociale samenhang en onderlinge betrokkenheid. De gemeente gaat hiervoor een aantal specifieke projecten ontwikkelen, zoals het inzetten van inburgeringsgidsen die de mensen letterlijk en figuurlijk wegwijzen in de eigen wijk en buurt, het aanbieden van buddytrajecten en het realiseren van vrijwilligersplaatsen binnen organisaties.

Doel II

Mensen kunnen prettig samenleven in sterke wijken en buurten met voorzieningen en activiteiten die zijn afgestemd op de eigen wijk en buurt.

Subdoelen:

- a. Binding van bewoners aan en hun verantwoordelijkheid voor de eigen wijk en buurt vasthouden.

- b. Gevoelens van onveiligheid bij wijk- en buurtbewoners verminderen.
- c. Proces van wijkbeheer naar wijkontwikkeling in gang zetten.

a. Binding van bewoners aan en hun betrokkenheid bij hun wijk en buurt vasthouden.

Maar liefst 88 procent van de inwoners heeft binding met de buurt en voelt zich verantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt. Slechts vijftien procent is actief om de buurt te verbeteren. De gemeente wil die binding vasthouden en het percentage actieve bewoners met minstens tien procent vergroten. De wijkmanager is de centrale regisseur en de eerst verantwoordelijke voor het vasthouden van de binding met de eigen buurt. Van de wijkmanager mag worden verwacht dat signalen over problemen snel en adequaat worden opgepakt waarbij de bewoners zelf zoveel mogelijk worden betrokken. Het wijkteam ondersteunt de wijkmanager hierbij. Hierin zitten de corporaties, de politie, de wijkbeheerder en diverse organisaties voor maatschappelijke ondersteuning.

b. Gevoelens van onveiligheid bij wijk- en buurtbewoners verminderen.

Zoetermeer is een relatief veilige stad, maar toch voelen mensen zich soms onveilig. Bewoners zijn vooral bang voor diefstal, vernieling, lichamelijk geweld en gevaarlijke verkeerssituaties. Het gevoel van onveiligheid komt niet zozeer doordat mensen zelf iets hebben meegemaakt, maar door allerlei vormen van overlast, zoals rondhangende jongeren, herrie en intimidatie en rondslingerend vuilnis. Vooral de aanwezigheid van groepen jongeren, met name allochtone jongeren, speelt hier een rol.

Veiligheid is allereerst een verantwoordelijkheid van de gemeente en de politie. Maar ook ondernemers, burgers en instellingen hebben verantwoordelijkheden om de veiligheid te vergroten. De gemeente wil de zelfredzaamheid van mensen vergroten zodat mensen zelf antwoorden vinden op wat zij als onveilig ervaren. Dat dit goed mogelijk is, blijkt uit recente Omnibusenquêtes: twee van de drie inwoners van Zoetermeer voelt zich verantwoordelijk voor de veiligheid van de eigen buurt en een op de vier heeft wel eens actie ondernomen om de veiligheid in de buurt te verbeteren. De uitdaging zit 'm in het nog bewuster maken van het nut van eigen initiatieven op het gebied van veiligheid. De gemeente, opbouwwerkers en politie zullen deze eigen initiatieven van harte stimuleren en ondersteunen.

Komende vier jaar zal in alle wijken het vrijwilligersproject WAS worden opgezet. De gemeente zal, deels in samenwerking met de scholen, komende vier jaar verder initiatieven nemen om onveiligheidsgevoelens in wijken en buurten weg te nemen via de Handhavingsteams die streng optreden bij ergernissen, het project Buurtbemiddeling, het project Veilig opgroeien, het project Go4it en het outreachend jongerenwerk.

c. Proces van wijkbeheer naar wijkontwikkeling in gang zetten.

De gemeente wil komende vier jaar een gemeentelijke wijkstrategie ontwikkelen, op basis van actuele wijkanalyses, zodat goed kan worden ingespeeld op een positieve ontwikkeling van de wijken en buurten in Zoetermeer. Een wijkgerichte aanpak is één van de belangrijkste uitgangspunten van het Collegeprogramma 2006-2010. De wijkposten hebben een nieuwe

uitstraling gekregen. Er zijn wijkactieplannen, wijkwethouders, wijkmanagers, wijkteams en wijkbudgetten: allemaal uitstekende voorwaarden om de sociale samenhang en leefbaarheid in de wijk en buurt te vergroten. In de praktijk ligt de nadruk echter vooral op het wijkbeheer en niet op de wijkontwikkeling. Dat wil de gemeente veranderen.

De gemeente wil nieuw wijkbeleid realiseren met actuele wijkanalyses met prognoses over de toekomstige bevolkingssamenstelling, leeftijdsopbouw en diverse culturen. Op basis van deze analyses kunnen we zien welke kansen en positieve ontwikkelingen zich in een wijk voordoen en welke capaciteit kan worden ingezet om de sociale samenhang en leefbaarheid te versterken. De analyses kunnen bovendien aangeven of investeringen en activiteiten tot verbeteringen leiden. Ook bieden wijkanalyses mogelijkheden voor integrale samenwerking op andere beleidsterreinen dan de Wmo, zoals woningbouw, wijk economie en ruimtelijke ordening (openbare ruimte). De woningcorporaties zijn hierbij belangrijke samenwerkingspartners.

Thema	SAMEN LEVEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	Dekking BM = bestaande middelen PM = nog uit te werken
I. Actieve bewoners zetten zich ervoor in dat iedereen kan meedoen in de wijk en buurt.	Indicator: % inwoners dat afgelopen jaar actief is geweest om de buurt te verbeteren	Bron L&V 2007: 14% 2011: 20%
a. Goede informatie naar en communicatie met de burgers	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen van helder en eenduidig informatie- en communicatiebeleid in 2008 ten behoeve van alle wijken in Zoetermeer. 2. Vernieuwen in 2008 en jaarlijks actualiseren van de wijkwebsites met een compleet voorzieningen- en activiteitenoverzicht, speciale aandacht voor bewonersactiviteiten en de mogelijke inzet van wijkbudgetten. Waarbij ook burgers zelf aan het woord moeten kunnen komen op de website. 	BM PM
b. Optimale burgerparticipatie en bewonersinitiatieven	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vanaf 2008 jaarlijks organiseren van inspraakbijeenkomsten, wijk- en buurtpanels, enquêtes e.d. over voorgenomen (beleids)plannen in wijken en buurten. 2. Vanaf 2008 structureel stimuleren van burgerparticipatie en het bieden van meer ruimte voor bewonersinitiatieven met ondersteuning van de wijkbudgetten en voldoende accommodatiemogelijkheden in de eigen wijk en buurt. Waarbij de wijkmanager nieuwe stijl ook op pad gaat om verenigingen clubs de weg te wijzen hoe activiteiten te organiseren en om vraag en aanbod af te stemmen. 3. Extra inzet wijkactivering in 2009 en 2010. 	PM PM BM
c. Goede ontmoetingsplaatsen voor verschillende bevolkingsgroepen en meer solidariteit met kwetsbare groepen	In 2008 overleg voeren met diverse professionele en vrijwilligersorganisaties op het terrein van maatschappelijke ondersteuning en wijk- en buurtactiviteiten, inclusief jongerenactiviteiten, over (eventuele) multifunctionele huisvesting van de diverse voorzieningen en activiteiten en over het vergroten van de bezoekersaantallen van de diverse wijk- en buurtcentra.	PM
d. Versterkte integratie in de wijk en buurt, met speciale aandacht voor inburgering	1. Jaarlijks subsidiëren van Stichting Piëzo voor het organiseren en realiseren van een breed, gevarieerd aanbod van integratieactiviteiten in de Piëzocentra in drie wijken. Soortgelijke Zoetermeerse organisaties kunnen	BM

	<p>eveneens voor subsidie in aanmerking komen.</p> <p>2. Vanaf 2008 structureel stimuleren en ondersteunen van nieuwe integratieactiviteiten van bewoners binnen een samenwerkingsverband van Stichting Piëzo, allochtone sleutelfiguren en organisaties, de wijkmanager en Stichting MOOI!, waar mogelijk met inzet van de wijkbudgetten.</p> <p>3. In 2008 en 2009 laten opzetten en uitvoeren van specifieke integratieprojecten voor inburgeringsplichtingen en inburgeringsbehoefte in diverse wijken.</p> <p>4. In 2008 overleg voeren met verenigingen en sportclubs over toename van het aantal allochtone leden, met gebruikmaking van de ervaringen van de voetbalclubs.</p>	<p>PM</p> <p>BM</p> <p>BM</p>
<p>II. Sterke wijken en buurten waar mensen prettig kunnen samenleven met voorzieningen en activiteiten die zijn afgestemd op de eigen wijk en buurt.</p>	<p>Indicatoren:</p> <p>1. de mensen kennen elkaar in de buurt nauwelijks</p> <p>2. de mensen gaan in de buurt op een prettige manier met elkaar om</p> <p>3. ik woon in een gezellige buurt waar veel saamhorigheid is</p> <p>4. ik voel mij thuis bij mensen die in deze buurt wonen</p>	<p>Bron: L&V 2007/2011</p> <p>28 %/25 %</p> <p>67 %/73 %</p> <p>40 %/46 %</p> <p>53 %/59 %</p>
<p>a. Binding van bewoners en hun betrokkenheid bij wijk en buurt vasthouden</p>	<p>Stimuleren van bewoners(organisaties) om de binding aan en betrokkenheid bij hun wijk en buurt te zoveel mogelijk in stand te houden.</p>	<p>BM</p>
<p>b. Gevoelens van onveiligheid bij wijk- en buurtbewoners verminderen</p>	<p>1. In 2008 opzetten van een actief samenwerkingsverband tussen de gemeente, het opbouwwerk en de politie (wijkagenten) die bewoners adviseren en faciliteren om activiteiten te ontwikkelen (met name WAS) gericht op het vergroten van de (sociale) veiligheid.</p> <p>2. Vanaf 2008 voortzetten van bestaande (gemeentelijke) activiteiten, gericht op het vergroten van de (sociale) veiligheid, zoals de handhavingsteams, project buurtbemiddeling, project veilig opgroeien, Go4it en het outreachend jongerenwerk en ontwikkelen van nieuwe activiteiten en projecten.</p>	<p>BM</p> <p>BM</p>
<p>c. Omzetting van wijkbeheer naar wijkontwikkeling</p>	<p>1. Vanaf 2008 jaarlijks opstellen/actualiseren van een wijkanalyse van alle zeven wijken.</p> <p>2. Binnen vier jaar realiseren van nieuw strategisch wijkbeleid, gericht op een (toekomstige) positieve ontwikkeling en doorgroei van alle wijken en buurten dat aansluit bij de uitgangspunten van de stadsvisie 2030.</p>	<p>BM</p> <p>PM</p>

Thema 2: Opgroeien

Kinderen en jongeren hebben een plek nodig waar ze prettig kunnen opgroeien en zich optimaal kunnen ontwikkelen tot verantwoorde burgers. De gemeente Zoetermeer wil alle kinderen en jongeren een goede start en een passende schoolcarrière bieden, plus ondersteuning als er problemen dreigen. Opvoedondersteuning is een belangrijk onderdeel (prestatieveld 2).

Zoetermeer in 2011

In 2011 doen kinderen, jongeren en hun ouders actief mee in de stad. Zowel de jeugd als hun ouders kunnen rekenen op goede informatie en ondersteuning bij problemen. Concreet doel voor 2011: kinderen, jongeren en hun ouders zijn in staat om problemen zo vroeg mogelijk op te lossen, al dan niet met ondersteuning.

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Jeugd

Zoetermeer is een relatief jonge stad: eenderde van alle Zoetermeeders is tussen de 0 en 23 jaar (36.076 op 1 januari 2007). Uit een in 2006 gehouden scholierenonderzoek is gebleken dat Zoetermeer een stad is waar naar verhouding meer kinderen uit eenoudergezinnen wonen, meer kinderen met een Nederlandse taalachtergrond, iets meer jeugd met hoogopgeleide ouders en jeugd met ouders die allebei werken. Binnen het '7 tot 7 beleid' ondersteunt Zoetermeer actief ouders die werk en zorg combineren.

Qua probleemgedrag en gebruik van alcohol en drugs is het in Zoetermeer niet anders gesteld dan in andere steden. Wel komt schoolverzuim in onze stad vaker voor.

De cijfers: van alle Zoetermeerse kinderen en jongeren is 31 procent van allochtone afkomst. Zestien procent van de kleuters in Zoetermeer heeft ouders met een laag opleidingsniveau. In het schooljaar 2005/2006 waren er in Zoetermeer ruim 2.000 schoolverlaters. Wat overmatig alcoholgebruik betreft: in 2005 dronken veertien procent van de jongens en vier procent van de meisjes tussen de 12 en 18 jaar meer dan twintig glazen alcohol per week.

Vijftien procent van de jongeren in Zoetermeer (ruim 4.000) heeft problemen die hun ontwikkeling in de weg staan. Dat blijkt uit onderzoek van de Provincie Zuid-Holland in 2006. Tien procent van hen heeft baat bij opvoedingsondersteuning (400), voor vijf procent is specialistische hulp nodig (200). Jongeren kennen niet altijd de weg naar voorzieningen, blijkt uit de Omnibusenquête uit 2005. Zeventig procent kent het Jongeren Informatie Punt (JIP).

Ouders

Ruim een derde van alle Zoetermeeders heeft een laag opleidingsniveau: basisschool, vmbo of mavo. Negen procent van de huishoudens is een eenoudergezin (4.566). Van deze eenoudergezinnen heeft ruim de helft één kind, 535 eenoudergezinnen hebben drie of meer kinderen. Begin 2007 telde Zoetermeer 127 jonge moeders.

Ruim een kwart van alle ouders heeft soms problemen met het opvoeden van hun kinderen. Een derde van deze groep heeft behoefte aan ondersteuning, zo blijkt uit onderzoek van de GGD in 2005. 85 procent kent de consultatiebureaus en 22 procent kent de opvoedbureaus.

Wat gebeurt er al?

Zoetermeer biedt een breed scala aan voorzieningen voor kinderen, jongeren en hun ouders.

- ➔ Voor informatie en advies kan men terecht bij het JIP, de scholen, de huisarts, de jeugdverpleegkundige, de gemeente, consultatiebureaus, MEE, Stichting MOOI!, Bureau Jeugdzorg en allerlei sportverenigingen. Uit de Omnibusenquête blijkt dat mensen vaak niet weten waar ze met welke vragen terecht kunnen. Ook instellingen kennen elkaars aanbod niet altijd. Meest gebruikt: de school, de huisarts en de jeugdverpleegkundige.
- ➔ Het signaleren van problemen bij de jeugd wordt in Zoetermeer gedaan door de jeugdgezondheidszorg, kinderopvang, peuterspeelzalen en het onderwijs. Ook burgers kunnen problemen signaleren. Er blijkt echter een hoge drempel om zich met anderen te bemoeien. En wil men dit doen, dan is niet helder waar problemen gemeld kunnen worden.
- ➔ Licht pedagogische hulp wordt door zeer veel instellingen geboden. Bijvoorbeeld MEE, Haltbureau Haaglanden, Stichting MOOI!, Regsam, Leger des Heils, Vierstroomzorging, Humanitas en scholen. Het aanbod voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar is beperkt. Hier zijn met name zwerfjongeren en jongeren met een lichte verstandelijke beperking de dupe van.
- ➔ De coördinatie van zorg moet in Zoetermeer nog verder ontwikkeld worden: Zorgnetwerken als ZAT (Zorg Advies Team) en ZzoN (Zoetermeers ZorgNetwerk), de gezinscoach en de schoolmaatschappelijk werker kunnen dit werk doen. In de praktijk wordt hier nog te weinig gebruik van gemaakt. Instellingen weten elkaar niet altijd te vinden en weten soms ook niet dat zij met dezelfde jongere of ouders werken.

Dit gaan we doen

Doel

Kinderen, jongeren en hun ouders zijn in staat om problemen zo vroeg mogelijk op te lossen, al dan niet met ondersteuning.

Subdoelen:

- a. Ouders, jongeren en professionals hebben toegang tot alle informatie over opgroeien en opvoeden.
- b. Risico's bij kinderen, jongeren en opvoeders worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en bij de juiste instelling gelegd.
- c. Alle partijen weten wat ze moeten doen als er risico's worden gesignaleerd.
- d. Gezinnen en jeugdigen met problemen krijgen passende ondersteuning.
- e. De zorg voor gezinnen en jeugdigen met meervoudige problemen is gecoördineerd.

Deze doelstellingen zullen onder regie van de gemeente verder vormgegeven worden in het kader van de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin.

a. Ouders, jongeren en professionals hebben toegang tot alle informatie over opgroeien en opvoeden.

Ouders en hun kinderen moeten informatie over opgroeien en opvoeden makkelijk kunnen vinden, liefst in hun eigen wijk. De Zoetermeerse sociale kaart is een gids waarin ouders en verwijzers kunnen zien welke activiteiten en voorzieningen er zijn. De gemeente wil dat de informatievoorziening specifiek voor kinderen en jongeren aansluit bij hun wensen, bijvoorbeeld via het JIP. De gemeente wil ook dat er specifieke aandacht is voor het goed informeren van laaggeletterden, inburgeraars en mensen met een lichte verstandelijke beperking. Dit kan bijvoorbeeld via intermediairs.

b. Risico's bij kinderen, jongeren en opvoeders worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en bij de juiste instelling gelegd.

Mensen bemoeien zich liever niet met een ander. Dit kan ten koste gaan van kinderen. De gemeente wil een meldpunt waar burgers en professionals hun bezorgdheid kunnen uiten over kinderen, jongeren en gezinnen uit de buurt. Het meldpunt zorgt dat deze signalen terecht komen bij de juiste hulpverleners. Er komt geen apart meldpunt. Onderzocht wordt het meldpunt aan te laten sluiten bij het meldpunt Deviant Wonen/OGGZ (zie thema Weer meedoen) en dit uit te bereiden tot een meldpunt Bezorgd. Hiermee hopen we dat risico's tijdig worden gesignaleerd en problemen in de kiem worden gesmoord. Via (wijk)bijeenkomsten wil de gemeente ervoor zorgen dat de signaleringsvaardigheid verbetert van mensen die met jeugd werken, zoals scholen, peuterspeelzalen, religieuze organisaties, sportverenigingen en buurtmoeders. Komende jaren gaan we verder met het ontwikkelen en uitbreiden van het webbased signaleringssysteem. Ook zal het elektronisch kinddossier ingevoerd worden.

c. Alle partijen weten wat ze moeten doen als er risico's worden gesignaleerd.

De gemeente Zoetermeer wil een sluitende zorgstructuur voor jeugdigen: vanaf de zwangerschap tot 23 jaar. Binnen zo'n structuur weten alle partijen welke afspraken er zijn voor het beoordelen van risico's en het doorverwijzen naar lokale voorzieningen of naar Bureau Jeugdzorg. Hiervoor is allereerst één dossier nodig. Verder moet duidelijk zijn dat elk aanbod onderdeel is van een keten. Om de samenwerking te versterken, zal door de gemeente met deelnemende instellingen concrete, afdwingbare afspraken worden gemaakt. En zijn de partijen het niet eens over een aanpak, dan krijgt één instantie doorzettingsmacht.

d. Gezinnen en jeugdigen met problemen krijgen passende ondersteuning.

Kwetsbare kinderen en jongeren moeten in Zoetermeer meer aandacht krijgen. Kinderen met een beperking worden gestimuleerd om gebruik te maken van gewone scholen en van beschikbare voorzieningen. Het bestaande aanbod aan opvoedingsondersteuning zal tegen het licht worden gehouden om te zorgen dat er vroegtijdige, laagdrempelige opvoedingsondersteuning beschikbaar is voor alle ouders die dat nodig hebben. Bijvoorbeeld via gratis opvoedbureaus, persoonlijke ondersteuning door vrijwilligers, schoolmaatschappelijk

werk, ondersteuning voor 18 tot 23 jarigen en voor zwerfjongeren. Vanuit dit nieuwe aanbod van opvoedingsondersteuning, dat voor ouders en jongeren bekend gemaakt wordt via de informatie en adviesfunctie, is er voor de ouders en jongeren een zekere mate van keuzevrijheid. Anderzijds kan de keuzevrijheid soms op gespannen voet staan met efficiëntie, voortgang en kwaliteit in het aanbod.

De gemeente wil ook dat er langdurige leun/steuncontacten worden opgebouwd voor jongeren met een lichte verstandelijke handicap.

e. De zorg voor gezinnen en jeugdigen met meervoudige problemen is gecoördineerd.

Als gezinnen op meerdere terreinen problemen hebben, dan moeten de instellingen bij elkaar worden gebracht rond dat ene gezin onder het motto 'Eén gezin, één plan'. Dit kan via zorgnetwerken, een gezinscoach of de schoolmaatschappelijk werker. De gemeente wil dat de relatie tussen volwassenenzorg en jeugdzorg verbetert. Verder wil de gemeente intensieve trajectbegeleiding van jongeren. Vormen jongeren of ouders een gevaar? Dan krijgen zij zo mogelijk verplicht hulp.

Thema	OPGROEIEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	Dekking BM = bestaande middelen PM = nog uit te werken
Kinderen, jongeren en hun ouders zijn in staat om problemen zo vroeg mogelijk op te lossen, al dan niet met ondersteuning.	Indicator: % ouders en jongeren (vanaf 18 jaar) dat vindt dat ze, al dan niet met ondersteuning, hun problemen zo vroeg mogelijk kunnen oplossen	Bron: Omnibus-enquête
a. Ouders, jongeren en professionals hebben toegang tot alle informatie over opgroeien en opvoeden.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projectmanagement voor de opzet Centra voor Jeugd en Gezin. 2. In 2008 een Zoetermeerse sociale kaart voor ouders en verwijzers ontwikkelen. 3. In 2008 onderzoeken op welke wijze informatie zo laagdrempelig mogelijk (en zo wijkgewijs mogelijk) kan worden aangeboden aan ouders en jongeren met in achtname van de rol van het JIP. 	PM BM PM
b. Risico's bij kinderen, jongeren en opvoeders worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en bij de juiste instelling gelegd.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008 onderzoek doen naar de wijze waarop burgers hun zorgen om ouders en jongeren het best kunnen melden, gecombineerd met reeds bestaande meldpunten. 2. In 2009 ontwikkelen van een plan om de signaleringsvaardigheden te vergroten van diegenen die in het kader van hun werk met jeugd te maken hebben. 3. In 2009 verbeteren van de bekendheid van zorgnetwerken. 4. Verder ontwikkelen van het risicosignaleringsstelsel. 5. In 2009 invoering van het elektronisch kinddossier. 	BM BM BM BM BM
c. Alle partijen weten wat ze moeten doen als er risico's worden gesignaleerd.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008-2009 verfijnen van de zorgstructuur van -9 maanden tot 23 jaar. 2. In 2008-2011 versterken van de samenwerking tussen deelnemende instellingen door te werken met concrete, afdwingbare afspraken, onder meer over gebruikmaking van één dossier. 3. In 2009 organiseren van doorzettingsmacht. 	PM PM PM
d. Gezinnen en jeugdigen met problemen krijgen passende ondersteuning.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008 herijking van het bestaande aanbod aan opvoedingsondersteuning. 2. In 2008-2009 laten ontwikkelen van groepsgewijze opvoedingsondersteuning. 3. In 2008-2009 koppeling van laagdrempelige opvoedbureaus aan de jeugdgezondheidscentra. 4. In 2008-2011 stimulering van laagdrempelige 	BM BM BM BM

	<p>ondersteuning door vrijwilligers.</p> <p>5. In 2008-2011 instandhouding van schoolmaatschappelijk werk.</p> <p>6. In 2008-2011 verbetering van het aanbod aan opgroeiondersteuning voor 18-23 jarigen.</p> <p>7. In 2008-2009 onderzoek naar de mogelijkheid van langdurige lichte ondersteuning aan lichtverstandelijk gehandicapte jongeren en zwerfjongeren.</p> <p>8. In 2008-2011 stimuleren van gezinnen om hulp te aanvaarden.</p>	<p>BM</p> <p>PM</p> <p>BM</p> <p>BM</p>
e. De zorg voor gezinnen en jeugdigen met meervoudige problemen is gecoördineerd.	<p>1. In 2008-2011 verbetering van de relatie tussen jeugdzorg en volwassenenzorg, waarbij zoveel mogelijk wordt uitgegaan van 'één gezin, één plan'.</p> <p>2. In 2008-2011 continuering van de inzet van gezinscoaching.</p> <p>3. In 2008-2011 intensieve trajectbegeleiding van jongeren.</p> <p>4. In 2008-2009 concrete afspraken met instellingen over verantwoordelijkheid en regie rond individuele trajecten.</p> <p>5. In 2008-2009 verbetering van de afstemming met justitiële organisaties.</p> <p>6. In 2010-2011 onderzoek naar de mogelijkheid tot het inzetten van verplichte hulp.</p>	<p>PM</p> <p>BM</p> <p>PM</p> <p>BM</p> <p>BM</p> <p>BM</p>

Thema 3: Informatie vinden

Zoetermeeders met vragen over zorg, welzijn en wonen, moeten snel en goed worden geholpen. Dat is de inzet van de gemeente Zoetermeer. Met dit thema werken we aan goede informatievoorziening en cliëntondersteuning (prestatieveld 3).

Zoetermeer in 2011

In 2011 heeft Zoetermeer een goed lopend Wmo-loket. Zoetermeeders kunnen bij het loket alle soorten voorzieningen aanvragen, persoonlijk advies krijgen en overleggen met een cliëntenondersteuner. Concreet doel voor 2011: het Wmo-loket uitbouwen tot hét lokale loket voor wonen, welzijn en zorg waar alle inwoners van Zoetermeer terecht kunnen voor informatie, advies en cliëntondersteuning.

Het Wmo-loket van Zoetermeer: als u iets wilt weten over...	
Bijzondere woonvormen	maatschappelijke aanpassing
huishoudelijke zelfredzaamheid	sociaal/relatieel functioneren
financieel functioneren	(psychosociale zelfredzaamheid)
dagbesteding/werk	pedagogisch functioneren
vrije tijd	veiligheid
maatschappelijke zelfredzaamheid (reizen, communicatie, formulieren)	lichamelijk functioneren en psychisch functioneren
informele zorg	

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Wmo-loket

Sinds januari 2007 heeft Zoetermeer een Wmo-loket in de hal van het stadhuis. Het Wmo-loket heeft dezelfde openingstijden als de publiekshal. Er is een aparte spreekkamer voor het voeren van persoonlijke gesprekken. Het Wmo-loket is ook via de telefoon en website bereikbaar. Zonodig kan een huisbezoek worden geregeld. Organisatorisch gezien is het Wmo-loket een etalage voor de gemeentelijke Wmo-voorzieningen. Het loket neemt aanvragen voor gemeentelijke Wmo-voorzieningen in behandeling en sluisst deze intern door naar de medewerkers die voor de indicaties zorgen.

Digitaal Wmo-loket

Het digitale Wmo-loket is nog in opbouw. Er is beperkte informatie over gemeentelijke en niet-gemeentelijke dienstverlening en producten verkrijgbaar. De gemeente heeft het beheer van de niet-gemeentelijke informatie uitbesteed aan de bibliotheek van Zoetermeer.

Gebruikers

Uit een peiling blijkt dat ruim tweederde van de cliënten het Wmo-loket benadert via de telefoon, een kwart via de balie en vijf procent via internet. De gebruikers zijn vooral ouderen, personen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap, personen met een

chronische ziekte, personen met psychosociale of materiële problemen en mantelzorgers. Zij stellen vragen over huisvesting, huishoudelijke zelfredzaamheid, financieel functioneren, maatschappelijke zelfredzaamheid en lichamelijk functioneren.

Klanttevredenheid en toegankelijkheid

Ruim een maand na de opening van het Wmo-loket is het eerste klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Daaruit blijkt dat het loket voldoet aan de verwachtingen van de klanten. Wel was er kritiek op de bouw van de balie en de te grote afstand tot de parkeerplaats. De gemeente heeft het loket hierop aangepast. De ingang aan de Frankrijklaan is als extra ingang opengesteld. Het loket beschikt inmiddels ook over een ringleiding en een in hoogte verstelbaar blad waardoor rolstoelgebruikers aan de balie van het loket plaats kunnen nemen.

Wat gebeurt er al?

Er zijn veel organisaties in Zoetermeer waar mensen terecht kunnen voor informatie, advies en cliëntondersteuning over wonen, welzijn en zorg.

- ➔ Zoetermeer heeft zoals gezegd een centraal Wmo-loket in de publiekshal van het stadhuis. Dit loket is tevens via de telefoon en via internet bereikbaar.
- ➔ In de wijkposten staan digitale informatiezuilen die dezelfde informatie bieden als het digitale Wmo-loket.
- ➔ Andere informatiepunten in de stad: het JIP (Jongeren Informatie Punt), het VIP (Vrijwilligers Informatie Punt) en STIP (Steun- en Informatiepunt voor GGZ-cliënten en hun directe omgeving).
- ➔ Ook het algemeen maatschappelijk werk, de woningcorporaties, de thuiszorgorganisaties, de organisaties voor geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg geven informatie en advies. Dat geldt eveneens voor vrijwilligersorganisaties zoals de Formulierenbrigade en de Rechtswinkel. De gemeente heeft structureel overleg met de dienstverlenende organisaties om het aanbod goed op elkaar af te stemmen.
- ➔ Cliënten die ondersteuning willen, kunnen in de stad terecht bij de ouderenadviseurs, MEE (mensen met een lichamelijke en/of verstandelijke handicap en chronisch zieken), het algemeen maatschappelijk werk (mensen met sociaal-maatschappelijke problemen), de Sociaal Raadslieden (hulp bij complexe juridische problemen op sociaal terrein), het Steunpunt Mantelzorg Vrijwillige Thuishulp (SMVT) en het STIP. Ook vrijwilligersorganisaties geven cliëntondersteuning, zoals de ouderenbonden, patiëntenverenigingen, het MIM (Mensen in de Minima) en stichting Buddynetwerk.
- ➔ Wie niet zelf kan reizen naar het Wmo-loket, de ouderenadviseurs of MEE, krijgt thuis bezoek van een adviseur.

Dit gaan we doen

Doel

Het Wmo-loket uitbouwen tot hét lokale loket voor welzijn, zorg en bijzondere woonvormen waar alle burgers terecht kunnen voor informatie, advies en cliëntondersteuning.

Subdoelen:

- a. Alle Zoetermeeders kunnen bij het Wmo-loket eenvoudig informatie, advies en ondersteuning krijgen over welzijn, zorg en woonaanpassing.
- b. Informatie en advies zijn ook telefonisch en digitaal beschikbaar.
- c. Alle Zoetermeeders kunnen op één plek terecht voor het aanvragen van voorzieningen.
- d. Kwetsbare burgers kunnen in hun eigen wijk terecht voor informatie, advies en ondersteuning.
- e. Het Wmo-loket is bij alle Zoetermeeders bekend.
- f. Zoetermeeders kunnen rekenen op onafhankelijke cliëntondersteuning, zonder wachtlijst.

a. Alle Zoetermeeders kunnen bij het Wmo-loket eenvoudig informatie, advies en ondersteuning krijgen over zorg, wonen en welzijn.

De gemeente wil dat burgers bij het Wmo-loket in één keer goed worden geholpen, óók voor bijvoorbeeld het aanvragen van niet-gemeentelijke voorzieningen, en ook als ze bijvoorbeeld een ouderenadviseur willen spreken. Voorop staat dat de gemeente samen met de klant een dienst(enpakket) op maat aanbiedt zodanig dat dit afdoende compensatie biedt om zelfstandig te wonen en sociale contacten te onderhouden. Achter de schermen vereist dit afstemming tussen alle organisaties in onze stad die informatie, advies en cliëntondersteuning geven. Komende jaren gaat de gemeente het Wmo-loket in nauwe samenspraak met de betrokken organisaties verder uitbouwen.

De ontwikkeling en uitbouw van het Wmo-loket sluit goed aan bij de ontwikkeling van een Klant Contact Centrum (een digitale publiekshal) zodat alle klantcontacten over alle kanalen geïntegreerd kunnen worden afgehandeld. Hiermee kan de gemeente haar diensten klantvriendelijker en meer servicegericht aanbieden.

b. Informatie en advies zijn ook telefonisch en digitaal beschikbaar.

Komende twee jaar wordt ook het digitale Wmo-loket verder uitgebouwd zodat alle informatie in de stad over Wmo-voorzieningen ook eenvoudig telefonisch en digitaal te vinden is.

c. Alle Zoetermeeders kunnen op één plek terecht voor het aanvragen van voorzieningen.

De gemeente wil dat mensen niet meer van het ene loket naar het andere worden gestuurd als ze een voorziening nodig hebben. Daarom gaan we met het CIZ regelen dat mensen vanaf 2009 gebruik kunnen maken van een gezamenlijk formulier voor het aanvragen van Wmo- en AWBZ-voorzieningen. Hetzelfde wil de gemeente regelen voor bijvoorbeeld het aanvragen van voorzieningen als warme maaltijden, de ouderenbus en personenalarmering.

d. Kwetsbare burgers kunnen in hun eigen wijk terecht voor informatie, advies en ondersteuning.

De wijkposten zijn er binnen twee jaar klaar voor om wijkbewoners goede informatie, advies en te geven over wonen, welzijn en zorg. Niet alleen wijkposten, maar ook woonserviceszones, gezondheidscentra en bibliotheken zijn plaatsen waar men terecht moet kunnen voor informatie en advies. Met name kwetsbare burgers kunnen in hun eigen wijk overleggen met een cliëntondersteuner, via een spreekuur in de wijk of huisbezoek.

e. Het Wmo-loket is bij alle Zoetermeeders bekend.

Het Wmo-loket zal in de periode 2008-2011 met grote regelmaat in de publiciteit worden gebracht, via de lokale media en gerichte campagnes.

f. Zoetermeeders kunnen rekenen op onafhankelijke cliëntondersteuning, zonder wachtlijst.

Het is belangrijk dat informatie, advies en cliëntondersteuning onafhankelijk is en losstaat van de aanbieder van een dienst. Zover is het nog niet overal. De ouderenadviseurs, het Steunpunt mantelzorg en de vrijwillige thuishulp zijn bijvoorbeeld onderdeel van een commerciële dienstverlener. De cliëntondersteuning wordt zo georganiseerd dat ze niet alleen onafhankelijk is van de zorgaanbieders maar ook van de gemeente. De gemeente gaat samen met de betrokken organisaties een voorstel maken voor het goed organiseren van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Vrijwilligers zijn belangrijk bij de cliëntondersteuning, maar de gemeente wil dat er ook professionele cliëntondersteuners zijn voor de belangrijkste doelgroepen van de Wmo: ouderen, mantelzorgers, gehandicapten, GGZ-cliënten en zorgvrijwilligers. We gaan met name extra aandacht besteden aan ondersteuning voor mensen met psychische problemen. Voor deze groep cliënten staat de ondersteuning in onze stad nog in de kinderschoenen. Het STIP en het steunpunt voor GGZ-cliënten hebben beperkte tijd en menskracht en leggen bijvoorbeeld nog geen huisbezoeken af.

Thema	INFORMATIE VINDEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	Dekking BM = bestaande middelen PM = nog uit te werken
Het Wmo-loket uitbouwen tot hét lokale loket voor welzijn, zorg en bijzondere woonvormen waar alle burgers terecht kunnen voor informatie, advies en cliëntondersteuning.	Indicatoren; % inwoners dat ervan op de hoogte is dat het Wmo-loket dé plaats is waar ze terecht kunnen met vragen over welzijn, zorg en wonen % van de informatiezoekers dat aangeeft dat ze makkelijke de juiste informatie konden vinden	Bron: Omnibus-enquête Omnibus-enquête
a. Alle Zoetermeeders kunnen bij het Wmo-loket eenvoudig informatie, advies en ondersteuning krijgen over zorg, wonen en welzijn.	In 2008 en 2009 samen met de belangrijkste aanbieders van informatie, advies en cliëntenondersteuning verder werken aan de vormgeving van het brede Wmo-loket, met als voorwaarde dat informatie op eenvoudige wijze beschikbaar komt. Met daarbij speciale aandacht voor de begrijpelijkheid en leesbaarheid van de informatie.	BM
b. Informatie en advies zijn zowel telefonisch als digitaal eenvoudig beschikbaar.	In 2008 en 2009 zorgen dat via het digitale Wmo-loket informatie beschikbaar is over alle diensten van organisaties die zich in Zoetermeer met wonen, welzijn en zorg bezighouden.	BM
c. Alle Zoetermeeders kunnen op één plek terecht voor het aanvragen van voorzieningen voor wonen, welzijn en zorg.	In afstemming met het CIZ zorgen dat vanaf 2009 gebruik gemaakt wordt van een gezamenlijk aanvraagformulier Wmo/Awbz, beschikbaar via het Wmo-loket.	BM
d. Kwetsbare burgers kunnen in hun eigen wijk terecht voor informatie, advies en ondersteuning.	1. In 2008 en 2009 zorgen dat de wijkposten toegerust zijn om algemene informatie over wonen, welzijn en zorg te bieden. Daarnaast ook te stimuleren dat in woonservicezones en gezondheidscentra algemene informatie over wonen, welzijn en zorg zo mogelijk via informatiezuilen beschikbaar is. De medewerkers die informatie geven worden hierin getraind.	BM

	2. In 2009 zorgen dat er voor kwetsbare burgers in de wijken spreekuren dan wel huisbezoeken van cliëntondersteuners goed georganiseerd zijn.	BM
e. Het Wmo-loket is bij alle Zoetermeeders bekend.	In 2008-2012 met grote regelmaat informatie over het Wmo-loket in de lokale media plaatsen.	BM
f. Zoetermeeders kunnen rekenen op onafhankelijke cliëntondersteuning, zonder wachtlijst.	<p>1. In 2008-2009 werkt de gemeente samen met de organisaties voor cliëntondersteuning en de belangenorganisaties van deze cliënten een voorstel uit hoe vanaf 2009-2010 de cliëntondersteuning in Zoetermeer georganiseerd wordt, daarbij zorgen we voor de onafhankelijke positie van cliëntondersteuners van zorgaanbieders en van de gemeente en versterken we de cliëntondersteuning voor GGZ-cliënten.</p> <p>Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de inzet van vrijwilligers tbv cliëntondersteuning.</p> <p>2. In 2009-2010 implementeren voorstel organiseren van cliëntondersteuning.</p>	<p>PM</p> <p>BM</p>

Thema 4: Elkaar helpen

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn onmisbaar in Zoetermeer. Het zijn mensen die verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en voor anderen. Met dit thema wil de gemeenten actief ondersteunen (prestatieveld 4).

Zoetermeer in 2011

We willen dat meer Zoetermeeders in onze stad voor elkaar gaan zorgen. Concrete doelen voor 2011:

1. Voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.
2. Vergroten van het percentage vrijwilligers van 26 naar 30 procent.

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Mantelzorgers

Hoeveel mantelzorgers er in Zoetermeer wonen, is niet precies bekend. Wel is bekend dat er in de regio Haaglanden een toenemende belasting van mantelzorgers is gesignaleerd.

Mantelzorgers lopen zelf ook het risico om zorgvrager te worden. Instituut Tympaan heeft berekend dat er in de regio Haaglanden 11.306 mantelzorgers zwaarbelast zijn. Van hen is 4.000 zo zwaar belast dat zij acuut ondersteuning nodig hebben. Lastig punt is dat veel mantelzorgers niet om hulp vragen, omdat ze niet weten dat zij zelf mantelzorger zijn of omdat ze niet weten dat zij hulp kunnen krijgen.

Vrijwilligers

Landelijk gezien doen er in Zoetermeer relatief weinig mensen vrijwilligerswerk.

Vrijwilligersorganisaties lopen tegen allerlei knelpunten op: ze hebben moeite om vrijwilligers binnen te halen en binnen te houden, ze missen kennis over (nieuwe) doelgroepen en er is tekort aan betaalbare huisvesting voor grote activiteiten.

Een specifieke groep vrijwilligers vraagt extra aandacht: vrijwilligers in de zorg. Dit zijn bij uitstek de mensen die mantelzorgers zouden kunnen ontlasten (respitzorg). Organisaties hebben grote behoefte aan vrijwilligers in de zorg. Het Steunpunt Mantelzorg Vrijwillige Thuishulp verwacht een verder groeiend tekort aan vrijwilligers in de zorg. Op korte termijn heeft Zoetermeer veertig nieuwe vrijwilligers nodig voor de vrijwillige thuishulp.

Wat gebeurt er al?

In Zoetermeer worden mantelzorgers en vrijwilligers op diverse manieren ondersteund:

- ➔ Het Steunpunt Mantelzorg Vrijwillige Thuiszorg (SMVT)⁵ zorgt voor lokale mantelzorgondersteuning en vrijwillige thuiszorg. Het steunpunt biedt mantelzorgers informatie en advies, emotionele steun, lotgenotencontact en respitzorg (tijdelijk overnemen van de mantelzorg om overbelasting te voorkomen).

⁵ vanaf 2009 wordt het steunpunt juridisch onderdeel van de nieuwe regionale stichting mantelzorg

- ➔ Algemene ondersteuning aan vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties wordt gegeven door het stedelijk steunpunt VIP, een gezamenlijk loket van Stichting MOOI! Zoetermeer e.o. en de Vrijwilligerscentrale. Het VIP is centraal gevestigd naast de hoofdbibliotheek en vervult een stedelijke functie voor vrijwilligersorganisaties, zoals bemiddeling bij vraag en aanbod, advies en cursussen en verzekeringen voor vrijwilligers. Verder zorgt het VIP voor de jaarlijkse vrijwilligersmarkt, de maatschappelijke stages, de lokale beursvloer waar bedrijven en vrijwilligersorganisaties elkaar ontmoeten en voor de vrijwilligersprijs. Sinds 2007 is het VIP ook op wijkniveau actief.
- ➔ Intensieve vrijwilligerszorg wordt in Zoetermeer uitgevoerd door de vrijwillige thuiszorg, buddyzorg en de Vriendendiensten (Stichting Reakt).
- ➔ Veel vrijwilligers in de zorg zijn actief binnen vrijwilligersorganisaties als het Rode Kruis, UVV, de Zonnebloem, Humanitas, de ouderenbonden en de religieuze organisaties. De meeste organisaties zijn selfsupporting.

Dit gaan we doen

Doel I

Voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken: het aantal mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt is in 2011 met een kwart gestegen ten opzichte van 2008

Subdoelen:

- a. Mantelzorgers zijn bekend met het ondersteuningsaanbod.
- b. Er is een goed aanbod van respijtzorg, vrijwillig waar kan en professioneel waar nodig.
- c. Mantelzorgers met een laag inkomen kennen de bijzondere bijstand.
- d. Er is een goede balans tussen mantelzorg en werk.
- e. Er is sterke regionale mantelzorgondersteuning.
- f. Er is meer samenhang en samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties in de zorg en levensbeschouwelijke instellingen.
- g. Er is een ondersteunend netwerk voor zorgvragers en mantelzorgers.
- h. Mantelzorgers voelen zich erkend.
- i. De omvang, problematiek en behoefte van mantelzorgers is bekend.

a. Mantelzorgers zijn bekend met het ondersteuningsaanbod.

Slechts 22 procent van de mantelzorgers kent het Steunpunt Mantelzorg. De gemeente wil dit percentage mantelzorgers verhogen naar minstens veertig procent in 2011. Er komt een voorlichtingsactie voor mantelzorgers. Het Steunpunt zal goede afspraken maken met intermediairs en het Wmo-loket over verwijzing. De gemeente heeft verder met de bibliotheek afgesproken om de sociale kaart van voorzieningen en instellingen breed toegankelijk te maken. De wijkposten krijgen informatiezuilen met Wmo-informatie. Informatie voor mantelzorgers wordt op een toegankelijke wijze beschikbaar gesteld.

Om jonge mantelzorgers beter te kunnen bereiken worden de Zorg Advies Teams van de scholen ingeschakeld.

b. Er is een goed aanbod van respijtzorg.

Voor mantelzorg kies je niet, dat overkomt je. Zorg voor een partner die plotseling ziek wordt, voor een gehandicapt kind, een buurvrouw...mantelzorg doe je gewoon. Om te kunnen blijven zorgen is ondersteuning in de vorm van respijtzorg belangrijk. Respijtzorg verlicht de taak van mantelzorgers. Lang niet alle mantelzorgtaken kunnen worden overgeheveld naar vrijwilligers. De gemeente gaat actief de mogelijkheden onderzoeken om meer professionele thuiszorg in te zetten als respijtzorg. Hierover wordt overleg gevoerd met de zorgverzekeraars en het Zorgkantoor. Andere vormen van professionele respijtzorg zullen beter toegankelijk worden gemaakt voor mantelzorgers.

Bij aanvragen van Wmo voorzieningen wordt ook de behoefte aan (professionele) respijtzorg voor de mantelzorg in kaart gebracht.

Voorts zal de gemeente in 2008 een relatiebeheerder aanstellen die nieuwe vrijwilligers in de zorg gaat werven die ook kunnen worden ingezet voor respijtzorg.

c. Mantelzorgers met een laag inkomen kennen de bijzondere bijstand.

Via bijzondere bijstand kunnen mantelzorgers met een laag inkomen een financiële tegemoetkoming aanvragen. Deze mogelijkheid is nog weinig bekend bij mantelzorgers. De gemeente gaat hen via plaatselijke media en brochures hierop attent maken. Tijdens spreekuren en intakegesprekken wordt gevraagd naar eventuele financiële knelpunten van de mantelzorg.

d. Er is een goede balans tussen mantelzorg en werk.

Het valt voor mantelzorgers niet mee om de zorg te combineren met een baan. De gemeente Zoetermeer gaat bedrijven en instellingen aanmoedigen om mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te ontwikkelen. Bijvoorbeeld door flexibele werktijden te hanteren en informatie te geven over verlofmogelijkheden. De gemeente geeft zelf het goede voorbeeld door mantelzorg in te passen in het personeelsbeleid.

e. Er is sterke regionale mantelzorgondersteuning.

Zoetermeer werkt samen met de andere gemeenten uit de regio Haagrand en Voorschoten aan de oprichting van een nieuwe stichting voor regionale coördinatie van de mantelzorgondersteuning. Daarmee wordt de mantelzorgondersteuning onafhankelijk van zorgaanbieder Florence en is een sterke ontwikkeling van de professe mantelzorgondersteuning mogelijk.

f. Er is meer samenhang en samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties in de zorg en levensbeschouwelijke instellingen.

Er is nog te weinig lokale samenwerking tussen organisaties die werken met vrijwilligers in de zorg. Hierdoor ontstaat overlap en vissen instellingen in dezelfde vijver voor vrijwilligers. De gemeente heeft SMVT en het VIP de opdracht gegeven om samen met de vrijwilligersorganisaties en de levensbeschouwelijke organisaties een plan te maken voor de afstemming van de inzet van de vrijwilligers in de gemeentelijke uitvoeringspraktijk.

g. Er is een ondersteunend netwerk voor zorgvragers en mantelzorgers.

Uit onderzoek blijkt dat sommige mensen nauwelijks een sociaal netwerk hebben en ook geen mantelzorgers die voor hen zorgen. De gemeente wil nieuwe, informele netwerken op wijk- en buurtniveau opzetten, in samenspraak met het ouderenwerk, levensbeschouwelijke instellingen en vrijwilligersorganisaties. Hiermee kan effectief hulp en aandacht worden geboden. Bij intakes voor zorgvoorzieningen zal meteen worden gevraagd naar de behoefte aan een ondersteunend netwerk. Verder zal worden onderzocht of een digitale database of 'webcommunity' een alternatief kan zijn voor mensen zonder sociaal netwerk.

h. Mantelzorgers voelen zich erkend.

Mantelzorgers zijn vaak onzichtbaar doordat ze niet zijn georganiseerd. De gemeente wil haar waardering laten blijken voor hun inzet. Wat het aanbod precies wordt, zal met mantelzorgers zelf worden uitgewerkt. Hierbij wordt vooral gedacht aan vormen van praktische ondersteuning en faciliteiten.

i. De omvang, problematiek en behoefte van mantelzorgers is bekend.

De gemeente Zoetermeer gaat gegevens over mantelzorgers registeren en onderzoeken. Zo kan een goed beeld ontstaan van de omvang, problematiek en behoefte van deze groep. Ook vrijwilligers in de zorg worden hierbij betrokken.

Doel II

Vergroten van het percentage vrijwilligers van 26 naar 30 procent.

Subdoelen:

- a. Meer vrijwilligers in Zoetermeer.
- b. Nieuwe vrijwilligersbronnen.
- c. Vrijwilligersorganisaties kunnen zich beter profileren.
- d. Minder regeldruk voor verenigingen en vrijwilligers.
- e. Deskundigheid vrijwilligers is vergroot.
- f. Verenigingen kennen hun markt.
- g. Meer diversiteit in 'witte' vrijwilligersorganisaties.

a. Meer vrijwilligers in Zoetermeer.

De gemeente wil dat er meer mensen in Zoetermeer vrijwilligerswerk gaan doen, ook groepen die nu nog niet actief zijn. Hetzij in georganiseerd verband of als "burenhulp", zoals gedefinieerd in de monitor Leefbaarheid en Veiligheid. De werving van vrijwilligers zal meer vraaggericht worden ingezet en nadrukkelijk worden gericht op nieuwe doelgroepen, zoals jongeren en allochtonen. Verder zal de makelaarsfunctie van het VIP worden versterkt om scholen en scholieren te ondersteunen bij de maatschappelijke stages. Ook gaat Zoetermeer door met de vrijwilligerscampagnes, het vrijwilligersfeest en de jaarlijkse manifestatie Make A Difference Day (MADD).

b. Nieuwe vrijwilligersbronnen.

Steeds meer bedrijven zoeken een vorm van maatschappelijk verantwoord ondernemen. De

gemeente wil deze bron van vrijwillige inzet verder uitdiepen. De 'lokale beursvloer' is een goed evenement waar vrijwilligersorganisaties en bedrijven elkaar kunnen ontmoeten en waar koppelingen worden gemaakt. De gemeente zal zelf het goede voorbeeld geven en haar medewerkers motiveren om mee te doen.

c. Vrijwilligersorganisaties kunnen zich beter profileren.

De gemeente koopt een jaar lang een speciale pagina in de plaatselijke media zodat vrijwilligers en verenigingen zich goed kunnen profileren. Het VIP voert dit uit. In 2008 kunnen dertig organisaties hieraan meedoen.

d. Minder regeldruk voor verenigingen en vrijwilligers.

Zoetermeer gaat in 2008 meedoen aan een project van de VNG over het verminderen van de regels voor vrijwilligers. De gemeentelijke regels en procedures zullen worden geïnventariseerd met als doel: 25 procent van de gemeentelijke regels vereenvoudigen dan wel intrekken. De gemeente hoopt dat de regeldruk voor verenigingen en vrijwilligers hierdoor vermindert.

e. Deskundigheid vrijwilligers is vergroot.

Versterking van de deskundigheid en professionaliteit van vrijwilligers is belangrijk. De grotere vrijwilligersorganisaties kunnen vaak gebruik maken van hun eigen brancheorganisaties voor cursussen en trainingen. Voor veel andere vrijwilligersorganisaties bestaat die mogelijkheid niet. Het VIP gaat de behoefte aan cursussen inventariseren. Vanaf 2009 zal de gemeente een vierjarig trainingsprogramma ondersteunen voor vrijwilligers in Zoetermeer.

f. Verenigingen kennen hun markt.

De gemeente gaat verenigingen helpen om hun doelgroepen in kaart te brengen. Dat doen we door hun vragen op te nemen in gemeentelijke onderzoeken.

g. Meer diversiteit in vrijwilligersorganisaties.

De vrijwilligersorganisaties in Zoetermeer zijn nog weinig toegankelijk voor allochtone vrijwilligers en bestuurders. Dat wil de gemeente veranderen. Vrijwilligersorganisaties worden gestimuleerd om mee te doen aan interculturalisatieprogramma's, allochtonenverenigingen worden gestimuleerd om allochtone vrijwilligers te werven.

Thema	ELKAAR HELPEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	
I. Voorkomen dat mantelzorgers overbelast raken.	<p>Indicator</p> <p>% mantelzorgers dat aangeeft zich voldoende ondersteund te voelen.</p> <p>Ten opzichte van 2008 is in 2011 het percentage met 25% toegenomen.</p>	Bron: Omnibus-enquête
a. Mantelzorgers zijn bekend met het ondersteuningsaanbod.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorlichtingsactie organiseren voor mantelzorgers en zorgvragers en intermediairen informeren. 2. Sociale kaart mantelzorg toegankelijk maken. 	BM BM
b. Er is een goed aanbod van respijtzorg.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aanstelling relatiebeheerder voor werving vrijwilligers. 2. Verkenning en versterking professionele thuiszorg als respijtzorg. 3. In 2008 en 2009 andere vormen van professionele respijtzorg beter toegankelijk maken voor mantelzorgers. 4. Onderzoeken of projecten zoals "Oppas Services" of een knipkaart voor jaarlijks 12x aflosthuiszorg mogelijk zijn. 	BM BM BM PM
c. Mantelzorgers met een laag inkomen kennen de bijzondere bijstand.	Voorlichting over de mogelijkheden van financiële ondersteuning vanuit de gemeente gericht op de doelgroep.	BM
d. Er is een goede balans tussen mantelzorg en werk.	Bedrijven en gemeente voeren mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid. De gemeente heeft in 2009 haar mantelzorgbeleid geïntegreerd in haar personeelsbeleid.	BM
e. Er is een sterke regionale mantelzorgondersteuning.	Samen met regiogemeenten oprichting van regionale stichting mantelzorgondersteuning, die per 1 januari 2009 operationeel is.	BM
f. Er is meer samenhang en samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties in de zorg en levensbeschouwelijke instellingen.	SMVT en VIP stellen samen in 2009 met de vrijwilligersorganisaties en levensbeschouwelijke instellingen een plan op over de verdeling van taken en werkgebieden.	BM
g. Er is een ondersteunend netwerk voor zorgvragers en mantelzorgers.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwikkelen nieuwe informele netwerken op wijk/buurtniveau rond mantelzorgers. In 2009 zijn de eerste 5 netwerken opgericht. 2. Mogelijkheden digitale burenhulpcentrale in kaart 	BM BM

	<p>brengen.</p> <p>3. Bij indicatiestelling letten op behoefte aan ondersteunend netwerk en doorverwijzen.</p>	BM
h. Mantelzorgers voelen zich erkend.	<p>Met ingang van 2009 aanbieden van arrangementen ter verlichting van de financiële lasten van mantelzorgers, zoals parkeerkaart of kortingspas.</p> <p>Eind 2008 een voorstel aan de raad voorleggen over de manier waarop mantelzorgers ontlast en gewaardeerd kunnen worden.</p>	BM
i. De omvang, problematiek en behoefte van mantelzorgers is bekend.	<p>Jaarlijkse monitoring door gemeente via de Wmo-monitor onder doelgroep.</p> <p>(SGBO WMO: 2008: 29% van de inwoners)</p>	
II. Vergroten van het aantal vrijwilligers	<p>Indicator:</p> <p>% vrijwilligers</p>	<p>Bron L&V</p> <p>2007: 25%</p> <p>2011: 30%</p>
a. Meer vrijwilligers in Zoetermeer.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doorgaan met vrijwilligersfeest, campagne en MADD. 2. Activiteiten toespitsen op nieuwe doelgroepen en leefstijlen. 3. VIP gaat vrijwilligersorganisaties helpen bij vraaggerichte werving. 4. Bij VIP wordt vrijwilligersmakelaar aangesteld voor maatschappelijke stages en andere vrijwilligers. 5. Onderzoeken van de introductie van een vrijwilligerspas met aanbiedingen en kortingsmogelijkheden voor vrijwilligers 	<p>BM</p> <p>BM</p> <p>BM</p> <p>BM</p> <p>PM</p>
b. Nieuwe vrijwilligersbronnen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voortzetting lokale beursvloer. 2. Gemeente ontwikkelt werknemersvrijwilligerswerk voor eigen organisatie en geeft voorbeeld aan bedrijven. 	<p>BM</p> <p>BM</p>
c. Vrijwilligersorganisaties kunnen zich beter profileren.	<p>Kopen van advertentieruimte in plaatselijke media voor vrijwilligersorganisaties; VIP voert dit uit.</p>	BM
d. Minder regeldruk voor verenigingen en vrijwilligers.	<p>Gemeente werkt mee aan project VNG voor vermindering van regels voor vrijwilligers. Inventarisatie en uitvoering vindt plaats in 2008/2009.</p>	BM
e. Deskundigheid vrijwilligers is vergroot.	<p>VIP inventariseert behoefte aan cursussen voor vrijwilligers, stelt vierjarenprogramma op en zorgt voor de realisatie door gekwalificeerde instellingen.</p>	BM
f. Verenigingen kennen hun markt.	<p>Jaarlijks worden thema's op aanvraag van vrijwilligersorganisaties in gemeentelijke monitors meegenomen.</p>	BM
g. Meer diversiteit in 'witte'	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meander en VIP bieden interculturalisatieprogramma's aan 	BM

vrijwilligersorganisaties.	vrijwilligersorganisaties. 2. Informatie bieden aan netwerken van allochtone organisaties over vrijwilligerswerk.	BM
----------------------------	--	----

Thema 5: Meedoen makkelijker maken

Ouderen, chronisch zieken en mensen met een lichamelijke en verstandelijke functiebeperking moeten net als iedereen kunnen deelnemen aan de samenleving. Met dit thema wil de gemeente ervoor zorgen dat zij de regie over hun eigen leven kunnen houden, al dan niet met behulp van ondersteuning.

Zoetermeer in 2011

We willen dat alle ouderen en mensen met een functiebeperking in Zoetermeer mee kunnen doen. Concreet doel voor 2011: het bevorderen van de maatschappelijke participatie van ouderen en mensen met een functiebeperking.

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Ouderen

In 2007 wonen er in Zoetermeer bijna 14.000 mensen van 65 jaar of ouder. Tot 2015 stijgt dit aantal met bijna veertig procent (landelijk 25 procent). De groep ouderen tussen de 65 en 75 jaar stijgt met bijna zestig procent, van 7.500 naar ruim 12.000. Dit zijn mensen die zich doorgaans prima zelf kunnen redden, zeer actief zijn en de kern vormen van het vrijwilligerswerk in Zoetermeer. Vanaf een jaar of 75 neemt de behoefte aan ondersteuning meestal toe, door ingrijpende gebeurtenissen zoals het verlies van een partner, verhuizing en gezondheidsproblemen. Deze groep kwetsbare ouderen groeit komende jaren van 6.000 in 2007 naar bijna 7.000 in 2015. In Zoetermeer wonen vooral in Buytenwegh de Leyens en in Seghwaert kwetsbare ouderen.

Mensen met een lichamelijke beperking

Zo'n 23 procent van de mensen heeft in Nederland een lichamelijke beperking. Omgerekend naar Zoetermeer gaat het om ruim 27.000 mensen: 16.000 met een lichte beperking, 8.000 met een matige beperking en ruim 4.000 met een zware beperking. De groep mensen met een matige of zware beperking zal tot 2015 flink groeien doordat de groep ouderen groeit.

Mensen met een verstandelijke beperking

In Zoetermeer wonen naar schatting een paar honderd mensen met een verstandelijke beperking die min of meer zelfstandig wonen en Wmo-voorzieningen nodig hebben zoals opvang (dertig procent) en informele hulp (25 procent). Ook deze groep zal komende jaren groeien.

Mensen met een chronische ziekte

Er wonen circa 350 mensen met hart- en vaatziekten en 300 mensen met kanker in Zoetermeer. Dit aantal zal komende twintig jaar flink toenemen door de vergrijzing en ongezonde leefstijl. Grootste stijgers zijn diabetes (toename van zeventig procent), osteoporose/botontkalking (toename van veertig procent) en COPD/lucht- en longaandoeningen (toename van 21 procent).

Ontwikkelingen

Komende jaren wordt een groter beroep op de Wmo-voorzieningen verwacht:

- Door de vergrijzing zal het aantal kwetsbare burgers in Zoetermeer stijgen.
- Steeds meer ouderen zullen zelfstandig blijven wonen.
- De tijd dat mensen vooral in zorginstellingen werden opgevangen, is voorbij. Mensen gaan meer gebruik maken van persoonlijke zorg aan huis.
- Het personeelstekort in de zorg neemt toe, hulp aan mensen met een functiebeperking (ouderen) wordt schaarser. Tegelijk groeit de groep potentiële vrijwilligers en mantelzorgers door de toename van het aantal ouderen.

Wat gebeurt er al?

Zoetermeer biedt een scala aan voorzieningen voor ouderen en mensen met een beperking.

<i>Functie</i>	<i>Voorzieningen</i>
a. Voorlichting, advies en begeleiding	Wmo-loket Ouderenadviseurs MEE-consulenten Alzheimercafé en geheugensteunpunt Buddynetwerk Cliënten- en patiëntenverenigingen Ouderenbonden Steunpunt Mantelzorg Vrijwillige Thuishulp Zoetermeer Stichting Bureau DDS (mensen met auditieve beperking)
b. Wonen	Seniorenwoningen Groepswonen voor ouderen Rolstoelwoningen Woonservicezones Kleinschalige woonvormen voor licht dementerenden Algemene woningen die toegankelijk zijn (Woningaanpassingen)
c. Toegankelijkheid	Aangepaste gemeentelijke gebouwen Website Toegankelijk Zoetermeer Stimuleren toegankelijke evenementen Meldpunt toegankelijkheid Actieplan toegankelijkheid: <ul style="list-style-type: none">- Winkelcentrum Buytenwegh toegankelijk- Toegankelijke winkelcentra in samenwerking met winkeliers- Handhaving uitstallingbeleid- Inbedden toegankelijkheid in

	<p>gemeentelijke organisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Onafhankelijk adviesorgaan instellen - Toegankelijkheid meenemen in wijkschouwen - Instellen toegankelijkheidsprijs
d. Zelfredzaamheid	<p>Individuele Wmo-voorzieningen (zoals hulp bij het huishouden, rolstoelen) Maaltijdservice Thuisadministratie Alarmering en alarmopvolging Telefooncirkel STAK (Stichting Activiteiten Gehandicapten)</p>
e. Vervoer	<p>Ouderenbus Regiotaxi Scootmobielen</p>
f. Signalering en activering	<p>Activerende huisbezoeken ouderen Signalerende huisbezoeken ouderen Buurtnetwerken</p>
g. Vrije tijd/dagbesteding	<p>Bridge, sport voor ouderen (sportgids), biljarten, stijldansen, bingo, yoga, hobbyclub, koor, lezingen en workshops, culturele activiteiten, open tafels, Wezodo, Stak, 18-plus, Doing</p>
h. Inkomen	<p>Inkomensondersteunende maatregelen</p>
i. Arbeid	<p>Aandacht voor arbeidsparticipatie voor mensen met een functiebeperking, verstandelijk gehandicapten en chronisch zieken</p>
j. Gezondheid	<p>Meer bewegen voor ouderen Valpreventie</p>
k. Belangenbehartiging	<p>Ouderenbonden en de OSO Platform Gehandicaptenbeleid Zoetermeer Zorgvragersraad Cliënten- en patiëntenverenigingen</p>

Dit gaan we doen

Doel

Het bevorderen van de maatschappelijke participatie van ouderen en mensen met een functiebeperking.

Subdoelen:

- a. Wonen: Ouderen en mensen met een functiebeperking kunnen zo lang als zij zelf willen en mogelijk is zelfstandig blijven wonen.
- b. Toegankelijkheid: Het optimaal stimuleren en ondersteunen van het toegankelijk maken van gebouwen, evenementen en gemeentelijke informatie voor mensen met een functiebeperking.
- c. Zelfredzaamheid: Ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking doen actief mee op alle levensgebieden
- d. Vrije tijd/dagbesteding: Mensen met een functiebeperking en chronische ziekte hebben een zinvolle dagbesteding
- e. Signaleren/activeren: vereenzaming bij kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking vroegtijdig signaleren
- f. Vervoer: De mobiliteit voor mensen met een functiebeperking is gegarandeerd
- g. Arbeidsparticipatie: mensen met een functiebeperking en chronisch zieken nemen naar vermogen deel aan reguliere aangepaste arbeid
- h. Zorg: Kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking ontvangen zodanige zorg en ondersteuning dat hun beperking wordt gecompenseerd en zij weer mee kunnen doen in de samenleving.
- i. Belangenbehartiging: Gemeente kent de belangen van bijzondere doelgroepen
- j. De gemeente wil via het lokaal gezondheidsbeleid de gezondheid beschermen, bewaken en bevorderen van *alle* Zoetermeerse inwoners.

a. Wonen: Ouderen en mensen met een functiebeperking kunnen zo lang als zij zelf willen en mogelijk is zelfstandig blijven wonen.

De gemeente vindt het belangrijk dat ouderen in hun eigen woning kunnen blijven wonen, zonodig met aanpassingen en hulpmiddelen. Lukt dat niet, dan zijn levensbestendige woningen in de directe omgeving van een woonservicecentrum een goede optie, desnoods aangevuld met mantelzorg of thuiszorg. Verhuizen naar een verzorgings- of verpleeghuis is een laatste mogelijkheid. Om dit te kunnen realiseren, zijn er voldoende geschikte (zorg)woningen nodig met een goede zorginfrastructuur, een passend dienstenpakket en een toegankelijke en veilige woonomgeving. Komende jaren gaan we daarom het aantal woonservicezones uitbreiden van twee naar zeven. Er komen 135 ouderenwoningen bij en tien nieuwe rolstoelwoningen. Verder gaat de gemeente werk maken van kleinschalige wooneenheden en levensloopbestendige woningen.

b. Toegankelijkheid: Het optimaal stimuleren en ondersteunen van het toegankelijk maken van gebouwen, openbare ruimte, evenementen en gemeentelijke informatie voor mensen met een functiebeperking.

Zoetermeer heeft al veel gedaan aan de toegankelijkheid, maar op het punt van de coördinatie van de uitvoering kunnen we nog wel wat verbeteren. De bekendheid van het meldpunt toegankelijkheid wordt vergroot. Ook zullen we zorgen dat mensen binnen en buiten de organisatie zich bewust zijn van toegankelijkheid en dat de eisen van toegankelijkheid onderdeel zijn van onze werkprocessen. In 2011 zijn alle gemeentelijke accommodaties met een publieksfunctie toegankelijk. Nieuwbouw en renovatie van onder meer winkelcentra worden standaard getoetst op toegankelijkheid.

c. Zelfredzaamheid: Ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking doen actief mee op alle levensgebieden

Zoetermeer wil een goed aanbod van ondersteunende voorzieningen in de stad waardoor mensen zichzelf kunnen redden. Denk aan maaltijdservice, personenalarmering en domotica in woonhuizen. Deze diensten moeten via het digitale loket voor iedereen beschikbaar zijn. De gemeente gaat onderzoek doen naar de wensen op dit terrein, in overleg met betrokken organisaties. Het huidige dienstenpakket wordt omgezet naar diensten op maat. Verder gaan we het gebruik van domotica actief stimuleren.

De voorlichting over inkomensondersteunende voorzieningen krijgt een kwaliteitsimpuls met de aankoop van de site 'bereken uw recht' en de vernieuwing van het schriftelijk en digitaal voorlichtingsmateriaal. Dit voorlichtingsmateriaal zal ook op de informatiezuilen in de wijken, bij het klantcontactcentrum en het Wmo-loket beschikbaar komen. Door de voorlichting schriftelijk en digitaal en op verschillende plaatsen aan te bieden, kan de gemeente verschillende doelgroepen aanspreken, waaronder ouderen en gehandicapten .

d. Vrije tijd/dagbesteding: Mensen met een functiebeperking en chronische ziekte hebben een zinvolle dagbesteding

De gemeente Zoetermeer wil dat er een laagdrempelig aanbod aan sociaal-culturele voorzieningen is voor kwetsbare ouderen, voor ouderen met een verstandelijke beperking en voor mensen die aan huis zijn gebonden. Voor de integratie van bijzondere doelgroepen, zoals mensen met een verstandelijke beperking, zijn er in Zoetermeer enkele vrijwilligersorganisaties. We vinden het belangrijk dat deze doelgroepen ook kunnen deelnemen aan het reguliere aanbod aan ontmoetingsactiviteiten/sporten. We gaan organisaties stimuleren om in de wijken vrijetijdsactiviteiten te bieden voor specifieke doelgroepen. De activiteiten worden op elkaar afgestemd zodat zoveel mogelijk doelgroepen er gebruik van kunnen maken.

Activiteitsaanbieders gaan hun deskundigheid op het gebied van mensen met een verstandelijke beperking verbeteren.

Ook stimuleren we een dagbestedings-aanbod voor mensen die vanwege hun beperking aan huis zijn gekluisterd.

e. Signaleren/activeren: vereenzaming bij kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking vroegtijdig signaleren

De gemeente wil sociaal isolement van ouderen tijdig kunnen signaleren. Buurtnetwerken blijken hier een goed middel voor te zijn, net als de hulp van ouderenbonden, huisartsen en zorgverleners, ook in de vorm van nazorg. Verder willen we onderzoeken hoe jong en oud meer samen kunnen doen om de eenzaamheid te bestrijden.

De gemeente gaat samen met zorgaanbieders en belangenbehartigers afspraken maken over hoe de zorg goed kan worden afgestemd en over voldoende verpleegcapaciteit. Specifieke aandacht is er voor tijdige signalering van dementie.

f. Vervoer: De mobiliteit voor mensen met een functiebeperking is gegarandeerd

In Zoetermeer is er openbaar vervoer, aangepast vervoer (zoals de Regiotaxi) en de ouderenbus. Deze drie vervoersopties blijven komende jaren bestaan, zonder dat ze concurrerend werken. Met de uitvoerder van de Regiotaxi worden afspraken gemaakt over de kwaliteit van het vervoer. De kwaliteit wordt periodiek getoetst middels klanttevredenheidsonderzoeken.

g. Arbeidsparticipatie: mensen met een functiebeperking en chronisch zieken nemen naar vermogen deel aan reguliere aangepaste arbeid

Werk is de sleutel tot integratie in de samenleving. Alle WSW-geïndiceerden krijgen binnen twaalf maanden na plaatsing op de wachtlijst een werkplek. Dit kan een beschutte werkplek binnen de sociale werkvoorziening zijn, maar ook een detachering of begeleid werken plaats bij een reguliere werkgever. Verder krijgen WSW-geïndiceerden op de wachtlijst een scholingsaanbod om hun vaardigheden te vergroten of te behouden. De helft van alle bijstandsgerechtigden is ouder dan 45 jaar en heeft vaak psychosociale problemen. Voor deze groep ontwikkelt de gemeente een apart reïntegratieaanbod.

h. Zorg: kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking ontvangen zorg en ondersteuning naar behoefte.

De gemeente werkt aan klantvriendelijke voorlichting en procedures. We willen dat burgers een acht geven voor de diensten van het Wmo-loket. Wmo-aanvragen moeten altijd binnen de afgesproken termijnen worden afgehandeld. We willen dat hooguit één procent van de aanvragen tot een klacht leidt. Met het CIZ wordt gezamenlijk geïndiceerd bij de aanvraag van dubbele voorzieningen.

Bij indicatie-onderzoeken voor nieuwe aanvragen van individuele voorzieningen wordt een huisbezoek gebracht bij de klant om zo tot een goede keuze te kunnen komen.

Herindicaties van 80-plussers vindt altijd middels een huisbezoek plaats, tenzij er in de afgelopen drie maanden al een huisbezoek heeft plaatsgevonden.

Keuzevrijheid bij individuele voorzieningen wordt geboden zowel bij de huishoudelijke hulp als bij de hulpmiddelen, zij het niet onbepaald. Via openbare aanbesteding contracteert de gemeente die aanbieders voor huishoudelijke verzorging en hulpmiddelen die de beste prijs/kwaliteit verhouding bieden. We meten de kwaliteit van de geleverde zorg door regelmatig klanttevredenheidsonderzoeken te houden. Voor het samenstel van uitgangspunten bij de aanbesteding verwijzen we naar Bijlage 2..

Het kan zijn dat cliënten zelf personeel 'in dienst' nemen, zoals een alfahulp of een ZZP-er. Cliënten kunnen de gevolgen daarvan echter niet altijd overzien. De gemeente verplicht zich daarom adequate informatie aan cliënten te verstrekken mbt de rechten, plichten en consequenties van het in dienst nemen van personeel.

i. Gemeente kent de belangen van bijzondere doelgroepen.

Belangenbehartiging wordt in Zoetermeer actief gestimuleerd. Daarmee kan de gemeente immers haar beleid beter afstemmen op de wensen van doelgroepen. Als gemeente gaan we zorgen dat we goed op de hoogte zijn van de diverse belangen via regulier overleg met

belangenorganisaties. We zullen vergaderruimte beschikbaar stellen en deelname aan klankbordgroepen door belangenorganisaties stimuleren.

j. Gezondheid

Met onze nota lokaal gezondheidsbeleid leggen wij het accent op preventie van gezondheidsproblemen. Speciale aandacht is hierbij voor het voorkomen van schadelijk alcoholgebruik, roken, depressie, diabetes en overgewicht. Allochtone ouderen en ouderen met een lage sociaal-economische status krijgen apart aandacht. We overwegen een consultatiebureau voor ouderen maar wachten hiervoor de uitkomsten van onderzoek van het Leids Universitair Medisch Centrum af. Het thema gezondheid wordt verder uitgewerkt in de nota lokaal gezondheidsbeleid.

Thema	MEEDOEN MAKKELIJKER MAKEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	Dekking BM = bestaande middelen PM = nog uit te werken
Ouderen en mensen met een functiebeperking kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.	Indicator: % wmo cliënten dat vindt dat het geheel aan ondersteuning hen zeer veel helpt bij het zelfstandig wonen en meedoen in de maatschappij. (= in staat zijn om hun huishouding te voeren, zich te verplaatsen en zich te vervoeren, mensen te ontmoeten en sociale contacten aan te gaan)	Bron: SGBOWmo- klanten 2008: 61 % 2011: 65%
a. Wonen: Ouderen en mensen met een functiebeperking kunnen zolang als ze zelf willen en mogelijk is zelfstandig wonen	1. Het realiseren van 135 woningen voor ouderen en 10 rolstoelwoningen voor 2011. 2. Het vaststellen van een nota wonen in 2009. 3. Het realiseren van groepswoningen voor dementerende ouderen voor 2011 in Oosterheem en in het woonservicecomplex aan de Bijdorplaan. 4. Uitbreiden woonservicezones van twee naar zeven in 2012. 5. Het voor 1 april 2009 onderzoeken of het voorstel van de Zorgvragersraad over het inzetten van groepen buurtbewoners bij het helpen van mensen die zich bij calamiteiten niet zelf kunnen redden haalbaar is.	BM BM BM BM PM
b. Toegankelijkheid: Verbeteren van de toegankelijkheid van gebouwen, openbare ruimte en gemeentelijke informatie.	1. Het aanstellen van een gemeentelijk coördinator toegankelijkheid per 2007 2. Het uitvoeren van het actieplan toegankelijkheid met daarin onder meer - meldpunt toegankelijkheid per 2007 - oplossen van de gemelde klachten - website toegankelijkheid - alle gemeentelijke gebouwen met een publieksfunctie zijn toegankelijk vanaf 2011 - stimuleren van de toegankelijkheid van winkels dmv een toegankelijkheidsprijs.	BM BM
c. Zelfredzaamheid: Ouderen, chronisch zieken en mensen met	1. Stimuleren van voldoende ondersteuning in de directe omgeving om langer zelfstandig en zelfredzaam te kunnen wonen. Corporaties onderzoeken bij elk	BM

<p>een functiebeperking doen actief mee op alle levensgebieden.</p>	<p>nieuwbouwproject de mogelijkheden voor domotica.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Regisseren van voldoende ondersteunende welzijnsactiviteiten die de zelfredzaamheid bevorderen. In 2009 verschijnt een aanvullend plan waarin het welzijnsaanbod van verschillende aanbieders op elkaar is afgestemd per woonservicezone. 3. Kwalitatief goede voorlichting geven over inkomensondersteunende voorzieningen. In 2009 wordt de site 'bereken uw recht' actief met daarnaast een Zoetermeerse folder. 	<p>BM</p> <p>BM</p>
<p>d. Vrijetijd/dagbesteding: 1. Mensen met een functiebeperking en chronisch zieken hebben een zinvolle dagbesteding.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stimuleren van voldoende aanbod voor de doelgroepen waar vraag naar is. 2. Regisseren van aanbod waarbij doelgroepen worden gestimuleerd om als vrijwilliger actief deel te nemen. Hierbij kan ook gedacht worden aan een maatjesproject tussen oud en jong. 	<p>BM</p> <p>BM</p>
<p>e. Signaleren/activeren: Vereenzaming bij kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met een functiebeperking vroegtijdig signaleren.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het in kaart brengen van de doelgroep vereenzaamde ouderen. Het ondersteunen (financieel of faciliterend) van activiteiten die gericht zijn op het integrale aanbod om vereenzaming tegen te gaan. 2. Het financieel faciliteren van maatschappelijke stages 3. Het subsidiëren van buurtnetwerken in vier wijken 4. Extra aandacht voor dementie door het in stand houden van het Alzheimer-café en regionale samenwerking te stimuleren. 	<p>BM</p> <p>BM</p> <p>BM</p> <p>BM</p>
<p>f. Vervoer: De mobiliteit voor mensen met een functiebeperking is gegarandeerd.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. In stand houden en optimaliseren van een collectief regionaal vervoerssysteem, de Regiotaxi, voor mensen met een functiebeperking op basis van indicatie. 2. In stand houden en optimaliseren van aanvullend vervoer op lokaal niveau voor ouderen (ouderenbus). Daarbij ook Oosterheem meenemen in de route. 	<p>BM</p> <p>BM</p>
<p>g. Arbeidsparticipatie: Mensen met een functiebeperking en chronisch zieken nemen naar vermogen deel aan reguliere of aangepaste arbeid.</p>	<p>Het uitvoeren van het beleidskader modernisering WSW.</p>	<p>BM</p>
<p>h. Zorg: Kwetsbare ouderen, chronisch zieken en mensen met functiebeperkingen ontvangen adequate zorg en ondersteuning naar behoefte.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Periodieke monitoring om de kwaliteit te meten van de aanbieders van de Wmo-hulp bij het huishouden, hulpmiddelen en vervoersvoorzieningen. 2. Jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoeken onder Wmo-gebruikers. 3. Openbare aanbesteding en het afsluiten van nieuwe contracten voor de aanbieders van Wmo-Hulp bij het Huishouden en Wmo-hulpmiddelen. 	<p>PM</p> <p>PM</p> <p>PM</p>

	4. Invoeren dat bij herindicaties van 80-plussers altijd een huisbezoek plaats vindt, tenzij er in de afgelopen drie maanden al een huisbezoek is geweest.	PM
i. Belangenbehartiging: Gemeente kent de belangen van bijzondere doelgroepen	Ouderenbonden, zorgvragers en vertegenwoordigers van mensen met een functiebeperking faciliteren door vergaderruimte beschikbaar te stellen en laten deelnemen in klankbordgroepen.	BM
j. Een gezondere Zoetermeerse bevolking met minder overgewicht, minder rokers en minder mensen met psychische problemen.	Uitvoering nota lokaal gezondheidsbeleid	PM

Thema 6: Weer meedoen

Sociaal kwetsbare inwoners in Zoetermeer kunnen rekenen op ondersteuning. Het gaat om mensen die te maken hebben met een opeenstapeling van psychische, verslavings-, sociale en financiële problemen. Op eigen kracht lukt het ze niet om die problemen op te lossen. Met dit thema wil de gemeente sociaal kwetsbare Zoetermeesters stimuleren om weer mee te doen (prestatievelen 7, 8 en 9).

Zoetermeer in 2011

In 2011 heeft iedereen in Zoetermeer een dak boven z'n hoofd en toegang tot de hulpverlening. Bovendien doet iedereen naar vermogen mee aan het maatschappelijke leven. Concrete doelen voor 2011:

1. Dak- en thuisloosheid komt niet voor in Zoetermeer.
2. Meervoudige problematiek wordt vroegtijdig gesignaleerd en aangepakt.
3. Zelfstandig wonende mensen met psychische problemen zijn maatschappelijk actief.

Hoe is het nu in Zoetermeer?

Aantal kwetsbare mensen

In 2005 meldden de hulpverlenende instellingen dat er in Zoetermeer 731 sociaal kwetsbare cliënten zijn: 620 verslaafden (alcohol, drugs, gokken), 46 thuislozen (zwervend), 104 zorgwekkende zorgmijders en 72 slachtoffers van huiselijk geweld. Bij circa 275 mensen is sprake van een combinatie van problemen.⁶ Aangezien niet iedereen met complexe problemen bekend is bij de instellingen, is dit aantal zeer waarschijnlijk hoger (500 à 600 mensen).⁷

Risicogroepen

Sociaal kwetsbare mensen lopen meer risico om verschillende problemen tegelijk te krijgen en in maatschappelijk opzicht buiten de boot te vallen. Hoe groot is deze groep in Zoetermeer? Dit zijn cijfers uit de OGGZ-monitor ⁸:

- Drie procent gebruikt zeer excessief alcohol (2.200).
- Negen procent is (zeer) eenzaam (6.600), vooral in de wijken Palenstein en Meerzicht.
- Vier procent is psychisch ernstig ongezond (3.000), vooral in de wijken Palenstein en Meerzicht.
- Zeven procent heeft grote moeite om van het inkomen rond te komen (5.200).
- Drie procent heeft risicovolle, problematische schulden en hulp nodig (2.200).

⁶ GGD Zuid Holland west, OGGZ monitor 2007

⁷ op basis van landelijke inschatting Trimbos instituut i.c. 0,7% van de bevolking,

⁸ GGD Zuid Holland west, OGGZ monitor 2007

Verder is dit bekend:

- In 2007 hebben 864 Zoetermeeders zich gemeld bij bureau Schuldhulpverlening, 336 van hen hebben een hulpverleningsaanbod gekregen.⁹
- In 2006 zijn 71 mensen/gezinnen uit huis gezet door woningcorporaties.¹⁰
- Zo'n 170 keer per jaar worden er Zoetermeeders uit de gevangenis ontslagen (bron: Justitie). De meeste gaan weer in Zoetermeer wonen.

Knelpunten

- Voor mensen met een enkelvoudig probleem zijn er voldoende mogelijkheden in Zoetermeer om hulp en ondersteuning te vinden. Dit geldt niet altijd voor mensen met meervoudige of complexe problemen. Soms omdat de hulp niet voor handen is, maar meestal omdat zij onvoldoende in staat zijn om zelfstandig gebruik te maken van de voorzieningen om hun problemen op te lossen.
- Ook de doorstroming vanuit zorg naar een zelfstandige woning kan beter.
- Er is veel overlap bij maatschappelijke instellingen die materiële diensten bieden.

Wat gebeurt er al?

Tal van organisaties verlenen in Zoetermeer diensten aan sociaal kwetsbare groepen:

- ➔ Openbare geestelijke gezondheidszorg, kortweg OGGZ, wordt in Zoetermeer geboden door de GGD (meldpunt OGGZ), het Vierde Huis (coördinatie laatste kansbeleid wonen), GGZ-Zoetermeer, Parnassia, Kwadraad, Limor, RIBW Fonteyenburg, Reakt en Vierstroomzorgring.
- ➔ Maatschappelijke dienstverlening wordt in Zoetermeer uitgevoerd door de gemeente, Kwadraad, Mensen in de Minima (MIM), Formulierenbrigade, Onafhankelijke Hulpdienst, Stichting Rechtswinkel Zoetermeer, Vierstroomzorgring, Humanitas, Stichting Leergeld, Vluchtelingenwerk, Reclassering, Gevangenzorg Nederland, Leger des Heils en levensbeschouwelijke instellingen.

Dit gaan we doen

Doel I

Dak- en thuisloosheid komt niet voor in Zoetermeer.

Subdoelen:

- a. Kwetsbare mensen worden niet uit huis gezet.
- b. Er zijn voldoende opvangplekken en woningen voor mensen in noodsituaties.
- c. Er is begeleiding voor mensen met zware psychosociale problemen.

⁹ gemeente Zoetermeer, jaarverslag 2007

¹⁰ Vestia: gegevens Huisuitzetting 2004 - 2006

a. Kwetsbare mensen worden niet uit huis gezet.

Enkele jaren terug is de gemeente, samen met woningcorporaties en hulpverleningsorganisaties, gestart met de aanpak 'deviant wonen'. Dit houdt in dat woningcorporaties en professionele organisaties afwijkend woongedrag (verwaarlozing, verloedering, overlast) kunnen melden bij een centraal meldpunt (GGD). Het meldpunt zorgt dan voor toeleiding naar zorg- en hulpverlening. In geval van dreigende huisuitzetting bieden de woningcorporaties de huurders een laatste kans. Als zij de geboden hulp of zorg weigeren, volgt alsnog ontruiming. Komende jaren wordt deze aanpak voortgezet. In 2011 moet het aantal huisuitzettingen met 25 procent zijn gedaald.

b. Er zijn voldoende opvangplekken en woningen voor mensen in noodsituaties.

We gaan onderzoeken wat de behoefte is aan incidenteel onderdak. Afhankelijk van de uitkomsten zal incidenteel onderdak worden uitgebreid. De gemeente wil in ieder geval dat er voor gezinnen met kinderen altijd tijdelijke opvang beschikbaar is. In 2009 moeten er al meer woningen beschikbaar zijn voor gezinsopvang en meer plaatsen voor individuele opvang die nodig zijn in het kader van maatschappelijke noodsituaties, huiselijk geweld en preventief huisverbod. Ook komen er meer doorstroomplaatsen maatschappelijke opvang. Met woningcorporaties worden prestatieafspraken gemaakt over het beschikbaar aantal woningen voor specifieke doelgroepen en over alternatieve woonvormen.

c. Er is begeleiding voor mensen met zware psychosociale problemen.

De gemeente zorgt ervoor dat voor mensen met zware psychosociale problemen de ondersteunende begeleiding (activering en thuisbegeleiding) beschikbaar blijft. Het gaat om de begeleiding die tot 2008 werd bekostigd via de AWBZ. Als vangnet voor de (tijdelijke) ondersteuning van ontregelde gezinnen wordt een categorie aan de huishoudelijke verzorging toegevoegd.

Doel II

Meervoudige problematiek wordt vroegtijdig gesignaleerd en aangepakt.

Subdoelen:

- a. Maatschappelijke organisaties bieden materiële dienstverlening efficiënt aan, verspreid over de wijken.
- b. De gemeente biedt outreachende schuldhulpverlening aan OGGZ-doelgroepen en organiseert gecoördineerde nazorg voor ex-gedetineerden.
- c. Burgers en instellingen kunnen overlast, zorg om personen en huiselijk geweld melden bij een meldpunt.
- d. Instellingen bieden actief preventieve ondersteuning aan gezinnen en jongeren.

a. Maatschappelijke organisaties bieden materiële dienstverlening efficiënt aan, verspreid over de wijken.

De gemeente wil dat maatschappelijke organisaties die 'materiële' dienstverlening bieden, hun krachten bundelen. Het gaat onder andere om de Formulierenbrigade, het MIM (Mensen in de

Minima), Onafhankelijke Hulpdienst, Kwadraad, Humanitas en de ouderenadviseurs. In 2008 moet helder zijn of zij via samenwerking, gemeenschappelijke huisvesting en spreekuren in de wijken hun diensten meer efficiënt en goed gespreid kunnen aanbieden aan Zoetermeeders. De gemeente heeft een collectieve zorgverzekering afgesloten voor mensen met een laag inkomen. Toch zijn er in Zoetermeer nog altijd mensen onverzekerd. Dit probleem vraagt extra aandacht.

b. De gemeente biedt outreachende schuldhulpverlening aan OGGZ-doelgroepen en organiseert gecoördineerde nazorg voor ex-gedetineerden. Ex-gedetineerden krijgen nazorg van de gemeente.

Veel sociaal kwetsbare mensen hebben schulden. De gemeente biedt professionele schulphulpverlening. Een aantal (vrijwilligers)organisaties biedt hulp aan mensen om de administratie bij hen thuis weer op orde te krijgen en te houden. De vrijwilligersorganisaties constateren dat de problematiek vaak zo ernstig is dat professionele hulp (zorg en schuldhulpverlening) geboden is. Inmiddels heeft de gemeente extra budget beschikbaar gesteld voor schuldhulpverlening, met name voor sociaal kwetsbare inwoners en jongeren. Een outreachende aanpak is het uitgangspunt.

Verwezen wordt naar de beleidsnota "Meedoen met een schone lei", het Zoetermeerse model voor schuldhulpverlening en armoedebeleid 2008-2012, welke medio 2008 aan de raad wordt aangeboden.

De gemeente gaat een proef uitvoeren om te kijken hoe de nazorg voor ex-gedetineerden het beste kan worden georganiseerd. Met goede nazorg wil de gemeente voorkomen dat ex-gedetineerden weer in de fout gaan. Eind 2008 moet er een coördinatiepunt nazorg ex-gedetineerden zijn.

c. Burgers en instellingen kunnen overlast, zorg om personen en huiselijk geweld melden bij een meldpunt.

Zoetermeer heeft een meldpunt OGGZ (GGD) waar organisaties melding kunnen doen van ernstige overlast, afwijkend woongedrag, bezorgdheid om betrokkenen, om kinderen en om 'zorgwekkende zorgmijders'. Vanuit dit meldpunt wordt de hulpverlening in gang gezet. Om er nog sneller bij te kunnen zijn, wordt een werkwijze ontwikkeld waarbij ook burgers hun zorgen kunnen melden, in de wijk of bij het centrale meldpunt.

Het melden van huiselijk geweld bij het Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld Haaglanden zal worden gestimuleerd via publiciteitscampagnes. De hulpverlening bij huiselijk geweld wordt in Zoetermeer twee jaar gevolgd om terugval te voorkomen. De gemeente wil verder dat de zorg voor gezinnen goed wordt gecoördineerd en op elkaar wordt afgestemd.

d. Instellingen bieden actief preventieve ondersteuning aan gezinnen en jongeren.

De gemeente wil dat instellingen actief en outreachend ondersteuning bieden aan gezinnen en jongeren. Daarmee kunnen psychische en verslavingsproblemen worden voorkomen. De gemeente zal in 2008 het aanbod collectieve preventie GGZ opnieuw vaststellen. De GGZ Zoetermeer gaat een methodiek invoeren waardoor jongeren in beeld komen die een grote kans

lopen om als volwassene een psychose te krijgen.

Doel III

Zelfstandig wonende mensen met psychische problemen zijn maatschappelijk actief.

Subdoelen:

- a. Sociaal kwetsbare mensen hebben in Zoetermeer dagbesteding en werk.
- b. Er zijn ontmoetingsruimten op wijkniveau.

a. Sociaal kwetsbare mensen hebben in Zoetermeer dagbesteding en werk.

De gemeente neemt het initiatief om samen met professionele instellingen, vrijwilligersorganisaties en werkgevers de krachten te bundelen om werk en dagbesteding te bieden aan sociaal kwetsbare mensen. Daarmee hoopt de gemeente dat zij weer actief gaan meedoen in de samenleving. De gemeente zorgt dat er in 2009 een specifiek programma is voor sociaal kwetsbare mensen met een bijstandsuitkering die nog niet toe zijn aan sociale activering.

b. Er zijn ontmoetingsruimten op wijkniveau.

De gemeente wil dat er laagdrempelige ontmoetingsplekken komen voor mensen met psychische problematiek binnen bestaande voorzieningen in de wijken Palenstein en Meerzicht.

Thema	WEER MEEDOEN	
Wat willen we bereiken?	Wat doen we daarvoor?	
I. Dak- en thuisloosheid komt niet voor in Zoetermeer.	Indicator: Er belanden géén kwetsbare mensen met psycho-sociale problematiek op straat	Dekking BM = bestaande middelen PM = nog uit te werken Bron: Woningcorporatie en particuliere verhuurders
a. Kwetsbare mensen worden niet uit huis gezet.	In 2008-2011 de aanpak laatste kansbeleid actief voortzetten en in 2008-2009 samenwerking zoeken met particuliere woningverhuurbedrijven (nieuw).	BM
b. Er zijn voldoende opvangplekken en woningen voor mensen in noodsituaties.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008-2009, op basis van verkenning naar feitelijke behoefte, voorstel doen voor meer woningen en opvangplaatsen in het kader van huiselijk geweld, preventief huisverbod, maatschappelijke noodsituaties te organiseren (ook pension, hotel, logeeradressen, etc.), implementatie in 2008-2009 (nieuw). De ideeën rondom nieuwe vormen van beschermd wonen worden daarin meegenomen 2. In 2008-2009 mogelijkheid verkennen voor uitbreiding maatschappelijke opvang CMO; voorstel aan de raad (nieuw). 3. In de eerstvolgende prestatieovereenkomst tussen gemeente en woningbouwcorporaties zijn concrete afspraken opgenomen over het jaarlijks beschikbare aantal woningen voor specifieke doelgroepen en over het realiseren van alternatieve woonvormen. Daarvoor de aard en omvang van de doelgroepen in beeld te brengen. 	BM BM BM
c. Er is begeleiding voor mensen met zware psychosociale problemen.	Psychosociale problematiek vormt geen grondslag meer voor AWBZ-financiering van ondersteunende begeleiding; 2008 is een overgangsjaar voor de OGGZ-doelgroep. Er komt in 2008 een voorstel voor een vervolgaanpak (nieuw).	PM
II. Meervoudige problematiek wordt vroegtijdig signaleerd en aangepakt.	Indicator: Aantal meldingen bij OGGZ-meldpunt	Bron: GGD 2007: 157 2011: 180

a. Maatschappelijke organisaties bieden materiële dienstverlening efficiënt aan, verspreid over de wijken.	In 2008, op basis van resultaten onderzoek, passende huisvesting en dekkend netwerk van diensten en spreekuren organiseren. Implementatie in 2009 (optimaliseren).	BM
b. De gemeente biedt outreachende schuldhulpverlening aan OGGZ-doelgroepen en organiseert gecoördineerde nazorg voor ex-gedetineerden.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Voorjaar 2008 uitvoeren van gefaseerde pilot samen met P.I Zoetermeer en evalueren; voorstel over organisatorische positie en financiering nazorgaanbod; implementatie vanaf eind 2008 (nieuw). 2. In 2008 overleg met zorginstellingen en ziektekostenverzekeraar; verkennen mogelijkheid vangnet via gemeentelijke collectieve verzekering ten laste van de gemeente (nieuw). 3. In 2008-2009 in samenspraak met relevante hulpverlenings- en zorginstellingen een werkwijze voor schuldhulpverlening en ondersteuning thuisadministratie ontwikkelen en implementeren (middelen al tijdelijk beschikbaar). 	<p>BM</p> <p>PM</p> <p>BM</p>
c. Burgers en instellingen kunnen overlast, zorg om personen en huiselijk geweld melden bij een meldpunt.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008 onderzoek naar de wijze waarop burgers hun zorgen om medeburgers het beste kunnen melden: bij een centraal meldpunt (verbreding meldpunt deviant wonen/OGGZ tot meldpunt Bezorgd) of bij wijkpost implementatie 2009 (nieuw). Hierbij te zorgen voor afstemming met andere bestaande meldpunten. 2. In 2008-2009 sluitende afspraken maken met instellingen over casemanagement voor alle gevallen van meervoudige, complexe problematiek waarbij meerdere hulpverlenende organisaties zijn betrokken. 3. In 2008 implementeert coördinatiepunt hulpverlening huiselijk geweld nieuwe regionale aanpak en outreachend huisbezoek in Zoetermeer. 	<p>BM</p> <p>PM</p> <p>BM</p>
d. Instellingen bieden actief preventieve ondersteuning aan gezinnen en jongeren.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mede op basis van de in 2008 vast te stellen nota Lokaal Gezondheidsbeleid: in overleg met afnemers en regiogemeenten het aanbod collectieve preventie vanaf 2009 vaststellen (nieuw). 2. GGZ: <ul style="list-style-type: none"> • Professionele cliëntenondersteuning voor GGZ-clënten en hun direct betrokkenen realiseren (zie deelplan Informatie vinden). • In 2008 implementeert GGZ Zoetermeer de aanpak vroegtijdige signalering psychoses; overleg noodzakelijk met ziektekostenverzekeraars voor voortgaande financiering van het project. 	<p>BM</p> <p>BM + PM</p>
III. Zelfstandig wonende mensen met	Indicator	Bron:

psychische problemen zijn maatschappelijk actief.	% burgers met psychische problemen vindt dat het geheel aan ondersteuning hen zeer veel helpt bij zelfstandig wonen en meedoen in de maatschappij.	Omnibus-enquête
a. Sociaal kwetsbare mensen hebben in Zoetermeer dagbesteding en werk.	<ol style="list-style-type: none"> 1. In 2008 project Maatschappelijk Steunsysteem evalueren in samenhang met project Vriendendienst t.b.v. voorstel voor vervolg. 2. In 2008-2009 kansen creëren en benutten, verbindingen leggen tussen gemeente en de zorg- en hulpverleningsinstellingen in het kader van het zorg en activering programma WZI. 3. In 2009 daadwerkelijk starten met afstemmen /bundelen van aanbod en expertise van verschillende betrokken partijen (zoals Ipse, Compaan, Reakt, DSW, gemeente, werkgevers, wijkorganisaties, welzijnsinstellingen) gericht op nazorg, dagstructurering, dagbesteding, empowerment, activering en (gesubsidieerd) werk van sociaal kwetsbare mensen al dan niet in de wijk (nieuw). 	<p>BM</p> <p>PM</p> <p>BM</p>
b. Er zijn ontmoetingsruimten op wijkniveau	In 2008-2009 mogelijkheid verkennen in de wijken Palenstein en Meerzicht voor activering en ontmoetingsgelegenheden voor zorgafhankelijke burgers met een psychische handicap door reguliere welzijnsinstellingen; in 2009 starten met een experiment (nieuw).	BM

5. Hoe zorgen we voor goede kwaliteit?

De gemeente wil dat Zoetermeer een sterke en sociale stad is. Een stad waar alle inwoners prettig kunnen leven. Een stad ook waar mensen tevreden zijn over de dienstverlening van zowel de gemeente als de maatschappelijke organisaties. In dit hoofdstuk leest u hoe de gemeente kwaliteit waarborgt.

Tevredenheidsonderzoek

De gemeente gaat ieder jaar onderzoeken of de mensen die maatschappelijke ondersteuning gebruiken daar tevreden over zijn. Dit gebeurt in overleg met de Wmo-raad. De resultaten van het tevredenheidsonderzoek worden jaarlijks voor 1 juli gepubliceerd, de eerste keer is op 1 juli 2008.

De dienstverlening van de organisaties moet van goede kwaliteit zijn. Daarom hanteert de gemeente kwaliteitseisen voor professionele organisaties: de organisaties moeten zich houden aan servicenormen en periodiek de tevredenheid van klanten onderzoeken. De gemeente zal het instrument 'klanttevredenheidsonderzoek' samen met organisaties en vertegenwoordigers verder ontwikkelen. Verder bewaakt de gemeente de kwaliteit door eisen te stellen aan de instellingen die zij subsidieert.

Kwaliteitseisen

De levering van hulp bij het huishouden en hulpmiddelen is volgens de EU-richtlijnen aanbesteed. In de bestekken worden de kwaliteitseisen opgenomen die de gemeente stelt aan de levering en aan de aanbieder. Het gaat onder andere om opleidingseisen van het personeel, HKZ-certificeringen, kwaliteit van de hulpmiddelen en de hulp, levertermijnen en een adequate klachtenregeling. De gemeente monitort de tevredenheid van klanten over de geboden hulp, de hulpmiddelen en de leverancier middels periodieke klanttevredenheidsonderzoeken. Zie voor verdere uitgangspunten Bijlage 2.

Kwaliteitshandvest

De gemeente zorgt voor compensatie zoals beschreven in artikel 4 van de Wmo. Indien de gemeente een individuele voorziening indiceert, dan zorgt de gemeente er zowel voor dat de kwaliteit van het product/dienstverlening, als de kwaliteit van de service en de organisatie van de aanbieder(s) goed is en dat er geen lange wachttijden ontstaan. Om de kwaliteit te kunnen benoemen gaat de gemeente een kwaliteitshandvest Uitvoering Wmo opstellen.

Clëntenraad & klachtenregeling

De Wmo verplicht zorg- en welzijnsinstellingen om een cliëntenraad te hebben zodat zij weten wat de wensen van cliënten zijn. Ook moeten instellingen een regeling hebben voor de behandeling van klachten van cliënten. De gemeente zal erop toezien dat de instellingen in Zoetermeer inderdaad een cliëntenraad en klachtenregeling hebben.

Prestatiegegevens

Iedere gemeente is verplicht om bepaalde prestatiegegevens over de maatschappelijke ondersteuning te registreren en te publiceren. De gemeente Zoetermeer vindt openheid belangrijk en zal daarom meer dan alleen de verplichte gegevens publiceren. Dit doen we in het burgerjaarverslag maar ook in de tussenberichten en het jaarverslag.

Alle gegevens over de prestaties en tevredenheid van onze en alle andere gemeenten worden landelijk verzameld en geanalyseerd. Jaarlijks zal duidelijk zijn hoe Zoetermeer wat betreft maatschappelijke ondersteuning presteert ten opzichte van andere gemeenten. De gegevens worden gepresenteerd in een jaarlijkse rapportage waarin de gemeenten met elkaar worden vergeleken. SGB0 heeft een verdiepende benchmark Wmo ontwikkeld waarbij gemeenten zich kunnen vergelijken op diverse terreinen. De gemeente doet mee aan deze benchmark.

6. Wat gaat dit kosten ?

Het overgrote deel van het meerjarenbeleidsplan Wmo wordt uitgevoerd binnen de reguliere gemeentelijke middelen en (doel)uitkeringen van de rijksoverheid. Veel bestaand beleid past volledig binnen de geformuleerde doelstellingen van de Wmo. Hieronder staan de middelen die in de huidige meerjarenbegroting voor Wmo beschikbaar zijn

Totale kosten meerjarenbeleidsplan:

Thema	2008	2009	2010	2011
Samen leven	€ 1.798.200	€ 2.163.250	€ 2.112.227	€ 2.009.610
Opgroeien	€ 787.900	€ 810.900	€ 807.900	€ 727.900
Meedoen makkelijker maken	€ 14.034.412	€ 14.012.746	€ 14.043.579	€ 13.913.579
Elkaar helpen	€ 822.774	€ 745.774	€ 772.774	€ 722.774
Weer meedoen	€ 2.444.415	€ 2.485.415	€ 2.485.415	€ 2.504.915
Informatie, advies en cliëntondersteuning	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
Totale kosten meerjarenbeleidsplan:	€ 19.907.701	€ 20.238.085	€ 20.241.895	€ 19.898.778

In dit meerjarenbeleidsplan staan per thema de activiteiten opgesomd die nodig zijn om de doelen te bereiken.

Voor veel activiteiten is de dekking te realiseren doorerschikking van middelen binnen de huidige begroting. Daarnaast zijn voor een aantal activiteiten middelen uit rijksregelingen beschikbaar. Denk hierbij bijvoorbeeld aan extra middelen voor mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Van een aantal activiteiten zijn de kosten nog niet bekend (pm-posten). Bij deze activiteiten moet eerst nader onderzoek plaats vinden voordat de kosten berekend kunnen worden. Veelal is daarbij overleg nodig met externen.

Om de activiteiten van het meerjarenbeleidsplan (met uitzondering van de pm-posten) te kunnen uitvoeren zijn de komende jaren de volgende eenmalige bedragen nodig ter dekking van diverse actiepunten.

Eenmalig benodigde middelen

Thema	2008	2009	2010	2011
Samen leven	€ -	€ 120.000	€ 120.000	€ -
Opgroeien	€ 60.000	€ 83.000	€ 80.000	€ -
Meedoen makkelijker maken	€ 25.000-	€ 25.000-	€ -	€ -
Elkaar helpen	€ -	€ 18.000	€ -	€ -
Weer meedoen	€ 45.000	€ 25.000	€ 25.000	€ -
Informatie, advies en cliëntondersteuning	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal:	€ 80.000	€ 221.000	€ 225.000	€ -

Bij het voorjaarsdebat 2008 wordt een voorstel neergelegd ter dekking van de ontbrekende middelen 2008, 2009 en 2010 (totaal € 526.000). Deze middelen kunnen ten laste gebracht worden van de door de raad in het begrotingsdebat 2007 door middel van amendement J beschikbaar gestelde middelen.

In dit meerjarenbeleidsplan zijn onder andere de moties 17 (opleiden mantelzorgers), 37 (gezinscoach) en 69 (middelen Wmo) verwerkt.

Bovenstaande moties maken onderdeel uit van amendement J.

Daarnaast zal er ook een pm-post worden opgenomen voor mogelijke gevolgen voor de hulp bij de huishouding als gevolg van de nieuwe aanbesteding.

Voor de financiële toelichting verwijzen we naar Bijlage 1.

Fonds voor zorginnovatie

Er zijn veel ontwikkelingen in de zorg gaande, die van invloed zijn op het gemeentelijke Wmo-beleid. Om sneller in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen in de zorg wordt een voorstel uitgewerkt van het instellen van een fonds voor zorginnovatie.

Bijlage 1

Financiële toelichting meerjarenbeleidsplan Wmo per thema

Thema Samen leven:

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008 -2011:

Integratiebeleid	€ 209.500
Wijk en buurtwerk	€ 343.700
Sociale cohesie en evenementenbudget	€ 246.000
Stedelijke ondersteuning (MOOI)	€ 392.000
Wijkbudget wijkmanagement	<u>€ 743.410</u>

Totaal: € 1.934.610

Voor actiepoint Ib3 (inzet wijkactivering) wordt eenmalig voor de jaren 2009 en 2010 een bedrag van € 120.000 gevraagd ten laste van de middelen amendement J (zie overzicht eenmalig benodigde middelen).

In totaal wordt hier ten laste van de middelen amendement J gevraagd € 240.000.

Voor actiepoint Id1 (subsidie Piëzo ten behoeve van integratieactiviteiten in 3 wijken) wordt vanaf 2009 een bedrag van € 275.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag wordt gevonden door € 102.100 te onttrekken aan het budget ontwikkelingen integratiebeleid, € 75.000 van het budget sociale cohesie, € 22.900 reservering WAM/Piëzo in het bestedingsprogramma welzijnssubsidies (onderdeel wijk en buurtwerk) en tenslotte voor € 75.000 een beroep te doen op de stelpost begrotingswijziging Welzijn.

Het betreft hier € 275.000 herschikking van bestaande middelen.

De actiepunten Ia2, Ib1, Ib2, Ic1, Id2 en Iic2 betreffen PM posten. Voor wat betreft deze actiepunten zal nog nader overleg c.q. onderzoek nodig zijn. In een later stadium zal hierop worden teruggekomen.

De overige actiepunten kunnen naar verwachting worden uitgevoerd binnen beschikbare capaciteit en middelen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011) voor het thema Samen leven € 2.009.610

Thema Opgroeien:

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008-2011:

Gericht preventief jeugdbeleid	€ 286.900
Schoolmaatschappelijk werk	€ 166.000
Jongeren informatie systeem	<u>€ 30.000</u>

Totaal: € 482.900

Voor de volgende actiepunten wordt een eenmalige bijdrage gevraagd ten lasten van de middelen amendement J. Actiepunt b4 (verdere ontwikkeling JIS en 0,5 applicatiebeheerder) € 72.000; actiepunt d2 (ontwikkeling groepsgewijze opvoedondersteuning) € 16.000; actiepunt d4 (laagdrempelige ondersteuning door vrijwilligers) € 120.000; actiepunt e4 (afspraken verantwoordelijkheid en regie rond individuele trajecten) € 5.000 en actiepunt e6 (onderzoek mogelijkheid inzet verplichte hulp bij gezinnen met meervoudige problemen) € 10.000. In totaal wordt hier ten laste van de middelen amendement J gevraagd € 223.000.

Ten laste van de post gericht preventief jeugdbeleid wordt vanaf 2008 jaarlijks een bedrag van € 50.000 ingezet ten behoeve van het uitvoeren van de actiepunten a2, b1, b2, d1, d3, d7, e4, e5 en e6. Het betreft hiererschikking van bestaande middelen.

Vanuit de rijksoverheid zijn middelen ontvangen voor de tijdelijke regeling Centra Jeugd en Gezin. Een onderdeel van deze middelen betreft de middelen voor het project impuls opvoedondersteuning. De gemeente Zoetermeer deed de afgelopen jaren mee aan dit project. De hiervoor beschikbare middelen (€ 245.000) zijn ingezet voor de uitvoering van de actiepunten d4 (€ 10.000), d5 (€ 120.000), d8 (€ 15.000) en e2 (€ 100.000).

De hiervoor niet genoemde actiepunten betreffen PM posten. Voor wat betreft deze actiepunten zal nog nader overleg c.q. onderzoek nodig zijn. In een later stadium zal hierop worden teruggekomen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011) voor het thema Opgroeien € 727.900.

Thema Informatie vinden

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008-2011:

Participatieraad Wmo € 20.000

Totaal: € 20.000

Actiepunt f1 betreft een PM post. Voor wat betreft dit actiepunt zal nog nader overleg c.q. onderzoek nodig zijn. In een later stadium zal hierop worden teruggekomen.

De overige actiepunten kunnen naar verwachting worden uitgevoerd binnen beschikbare capaciteit en middelen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011) voor het thema Informatie vinden € 20.000.

Thema Elkaar helpen

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008-2011:

Vrijwilligerswerk	€ 506.400
Vrijwilligersverzekering en vrijwilligersprijs	€ 16.000
Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM)	€ 116.378
VTA bij CVTM	€ 17.996
Vrijwilligersfeest (in de even jaren € 50.000)	€ <u>0</u>
Totaal:	€ 656.774

Voor diverse kleinere actiepunten wordt eenmalig voor het jaar 2009 een bedrag van € 18.000 gevraagd ten laste van de middelen amendement J.

In totaal wordt hier ten laste van de middelen amendement J gevraagd € 18.000.

Ten laste van de post ontwikkelingen vrijwilligersbeleid wordt vanaf 2008 jaarlijks een bedrag van ca. € 148.000 ingezet ten behoeve van het uitvoeren van de actiepunten Ib1, If, Ig1, Ih1, Ii1, Ila1, lib1, Iic, IId, Iie en IIg. Het betreft hier herschikking van bestaande middelen.

Voor de uitvoering van actiepunt Iie (€ 30.000 vanaf 2011) wordt € 18.000 betaald ten laste van de middelen VTA bij CVTM en de overige € 12.000 ten laste van het budget ontwikkelingen vrijwilligersbeleid.

Actiepunten Ib4 en Ila5 zijn pm-posten. Hierover is nog nader overleg en onderzoek nodig. In een later stadium wordt hierop teruggekomen.

Van de rijksoverheid zijn extra middelen ontvangen. In dit thema is voor de uitvoering van actiepunt Ila een bedrag opgenomen van € 36.000 voor maatschappelijke stages. Daarnaast is een eenmalig bedrag van € 171.227 ontvangen als extra impuls voor de Mantelzorg. Ten laste van dit laatste budget worden de actiepunten Ia1, Ib2-3, Id en Ie uitgevoerd.

De overige actiepunten kunnen naar verwachting worden uitgevoerd binnen beschikbare capaciteit en middelen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011) voor het thema Elkaar helpen € 722.774.

Thema Meedoen makkelijker maken

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008-2011:

Ouderenbeleid	€ 1.032.900
Kwetsbare groepen	€ 136.300
Wmo (oud Wvg-middelen)	€ 5.338.000
Wmo (HH en uitvoeringskosten plus cliënttevredenheid)	€ 6.977.000
Diensten wonen met zorg (voormalig AWBZ)	€ 381.000
Besluit bijdrage AWBZ gemeenten (Bbag)	€ <u>48.379</u>

Totaal: € 13.913.579

Binnen dit thema valt er in de jaren 2009 en 2010 een bedrag van € 25.000 vrij. Dit is enerzijds ontstaan doordat het budget ontwikkelingen ouderenwerk (€ 171.000) in die jaren niet geheel behoefde te worden ingezet en anderzijds is het aangewend om het beroep op de middelen amendement J zo laag mogelijk te houden.

In totaal wordt hier ten gunste van de middelen amendement J een bedrag van € 50.000 gebracht.

In haar vergadering van 28 januari 2008 heeft de raad besloten om ten behoeven van de uitvoering van het actieplan toegankelijkheid (actiepunt b) een bedrag beschikbaar te stellen van € 133.000.

Dit bedrag is reeds in mindering gebracht op de middelen amendement J.

Voor het uitvoeren van actiepunt a3 is door de raad voor de jaren 2008 t/m 2012 jaarlijks een bedrag van € 275.000 beschikbaar uit de MIP-gelden.

Actiepunt e3 (€ 25.000) wordt betaalbaar gesteld ten laste van de middelen sociale cohesie (opgenomen bij bestaande middelen bij thema Samen leven). Het betreft hiererschikking van bestaande middelen.

Ten laste van de middelen ontwikkelingen ouderenbeleid worden de actiepunten d1, e2 en i1 betaalbaar gesteld. Het betreft hiererschikking van bestaande middelen.

Actiepunten a5 en h1-2-3-4 betreffen PM posten. Voor wat betreft deze actiepunten zal nog nader overleg c.q. onderzoek nodig zijn. In een later stadium zal hierop worden teruggekomen.

De overige actiepunten kunnen naar verwachting worden uitgevoerd binnen beschikbare capaciteit en middelen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011) voor het thema Meedoen makkelijker maken € 13.913.579.

Thema Weer meedoen

Bestaande middelen 2011 opgenomen in gemeentebegroting 2008-2011:

Kwetsbare groepen	€ 1.605.331
Collectieve GGZ preventie	€ 65.884
Zorgmeldpunt zorgwekkende zorgmijders	€ 20.000
Zorgmeldpunt GGD voor burgers	€ 30.000
Deviant wonen (in budget GGD)	€ <u>17.700</u>

Totaal: € 1.738.915

Tot en met 2008 wordt er door de gemeente Zoetermeer een bijdrage betaald voor maatschappelijke opvang aan Limor. Vanaf 2009 wordt deze taak overgenomen door de gemeente Den Haag is haar rol als centrumgemeente. De hierdoor vrijvallende middelen (€ 134.000) zijn ingezet voor de uitvoering van diverse actiepunten voor nieuw beleid. Het betreft hier de actiepunten Ia1(€ 10.000), Ib1 (€ 50.000), IIa (€ 20.000),IIb1 (€ 25.000), IIIa1 (€ 35.000), IIIa3 (€ 20.000), sociaal raadsliden (€ 25.000) en IIIb (€ 10.000).Voor het ontbrekende bedrag wordt een beroep gedaan op de stelpost begrotingswijziging Welzijn (€ 61.000).

Actiepunten Ic, IIb2, IIc2, Iid2 en IIIa2 betreffen PM posten. Voor wat betreft deze actiepunten zal nog nader overleg c.q. onderzoek nodig zijn. In een later stadium zal hierop worden teruggekomen.

De uitvoering van de actiepunten Ib1 (€ 30.000) en Iib3 (€ 675.000) betreft bestaand beleid waarvoor het budget is opgenomen in een programma niet vallend direct onder de Wmo.

De overige actiepunten kunnen naar verwachting worden uitgevoerd binnen beschikbare capaciteit en middelen.

Door bovenstaande uitwerking is het totaal beschikbare budget (2011)voor het thema Weer meedoen € 2.504.915.

Bijlage 2: Uitgangspunten voor aanbesteding

Voor de aanbesteding HH hanteert de gemeente de volgende uitgangspunten:

1.

De indeling in verschillende zorgcategorieën is vormgegeven op basis van ervaringsgegevens bij de uitvoering en sluit aan bij de ontwikkelingen in de Wmo en AWBZ.

Klanten zullen geen hinder ondervinden van een wijziging van de indeling.

2.

De gemeente zal extra maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de benodigde zorguren door zorg aanbieders geleverd worden. Dit doet zij door:

- het afsluiten van raamcontracten met aanbieders tot 200% van de geprognoseerde zorguren
- het stellen van aanvullende eisen in het bestek ten aanzien van personeelsbezetting
- het hanteren van een ondergrens voor inschrijving
- het eisen van een leveringsgarantie.
- een bonus/malus regeling in het bestek op te nemen en in het raamcontract nader uit te werken

3.

De gemeente speelt bij de aanbesteding actief in op de ontwikkeling binnen de AWBZ waarbij delen van de ondersteunende en activerende begeleiding worden overgeheveld naar de WMO. Zorgaanbieders die gespecialiseerd zijn in psycho-sociale problematiek krijgen de mogelijkheid in te schrijven op de zwaarste zorgcategorie HH3.

Er wordt aanbesteed in twee percelen, één voor HH1 en HH2 en één voor HH3.

4.

Onderaannemerschap is toegestaan mits met toestemming van de gemeente.

5

De gemeente besteedt aan volgens de Europese aanbestedingsregels. De gemeente weert niet realistische offertes door minimumprijzen voor de zorgcategorieën in het bestek op te nemen. De mate van afwijking van de minimumprijs is een gunningcriterium.

6.

Zorg wordt geleverd in natura via de zorgaanbieder of via een PGB.

Alleen op verzoek van de klant wordt een financiële vergoeding beschikbaar gesteld waarmee de klant een alfahulp of Zzp'er kan inhuren. Hiermee sluit de gemeente aan op de voorgenomen wijziging van de Wmo.

7.

Het personeel van de zorgaanbieder moet goed gekwalificeerd zijn.

De functie-eisen per categorie zorg zijn als selectie criterium opgenomen in het bestek.

Gecontracteerde zorgaanbieders moeten gecertificeerd zijn.

8.

De wijze waarop aanbieders ervoor zorgen dat mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt (WWB en WSW-gerechtigden) scholing en werk kunnen krijgen in de thuiszorg, is een gunningcriterium.

9.

Zorgaanbieders moeten goed samenwerken in de keten en de zorg afstemmen met andere organisaties.

De beschrijving van de zorgaanbieders over hoe ze dat doen is een gunningscriterium.

10.

De gemeente wil bevorderen dat personeel bij de zorgaanbieder die niet gegund krijgt met voorrang kan solliciteren bij de nieuwe aanbieder(s). Dit is van belang voor een goede personeelsvoorziening in de thuiszorg. De gemeente neemt dit op het in het bestek.

Voor de Hulpmiddelen Wmo onderzoekt het college de mogelijkheden om bij de nieuwe aanbesteding dit samen met andere gemeenten te doen. De nadere uitwerking volgt later.

Bijlage 3

Begrippenlijst behorende bij het meerjarenbeleidsplan Meedoen in Zoetermeer Wet maatschappelijke ondersteuning 2008 – 2011

Aanpak Deviant wonen	Een aanpak waarbij woningcorporaties en professionele organisaties afwijkend woongedrag kunnen melden bij de GGD. Het meldpunt van de GGD zorgt dan voor toeleiding naar zorg- en hulpverlening. In geval van dreigende uithuiszetting bieden corporaties de huurders een laatste kans.
Activerende begeleiding	Activerende begeleiding zijn activiteiten gericht op herstel of het voorkómen van verergering van een gezondheidsbeperking en het ondersteunen van het omgaan met de gevolgen van een gezondheidsbeperking. Bijvoorbeeld: gesprekken om gedrag te veranderen of gedrag te leren hanteren bij een gedragsprobleem of psychische stoornis.
Ambulante verslavingszorg	Instelling die hulp biedt bij problemen door het gebruik van of verslaving aan alcohol, drugs, medicijnen of gokken. De werkwijze is ambulante, dit wil zeggen dat er geen sprake is van opname maar dat de patiënt thuis woont.
Beleidsparticipatie	Beleidsparticipatie is het vormgeven van beleid waarbij inwoners worden betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van beleid. Interactief beleid is een verdergaande vorm van burgerparticipatie waarin de burger actief betrokken is bij de totstandkoming van beleid en ook beïnvloedingsruimte heeft. De gemeente Zoetermeer hanteert een participatieladder waarin is aangegeven welke beïnvloedingsruimte burgers hebben bij bepaalde onderdelen. (www.participatiewijzer.nl).
Bemoeizorg	Hulp die aan mensen langdurig wordt 'opgedrongen' omdat signalen in de omgeving hebben aangegeven dat het niet goed gaat. Vaak is er sprake van meerdere problemen als verslaving en financiële problemen. De hulpverleners blijven contact houden met de klanten, ook als de klanten de hulp niet op prijs stellen of weigeren.
Brede school	De BredeSchool is een samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de

	ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Een ander doel kan zijn een doorlopende, en op elkaar aansluitende opvang te bieden.
Burgerparticipatie	Alle vormen van participatie waarbij de belangen van burgers in het geding zijn. Burgerparticipatie is een brede algemene term voor alle activiteiten die de gemeente onderneemt om burgers te betrekken bij haar activiteiten. (uit: handleiding burgerparticipatie Wmo).
Buurtnetwerk	<p>Een buurtnetwerk is een samenwerkingsverband van gemotiveerde wijkbewoners, vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties die zich gezamenlijk inzetten om vereenzaming van buurtbewoners te bestrijden en sociale participatie te bevorderen.</p> <p>De doelgroep bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ouderen vanaf 55 jaar - allochtone ouderen vanaf 45 jaar - chronisch zieken en gehandicapten vanaf 20 jaar. <p>Het doel van het opzetten en in stand houden van een Buurtnetwerk is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Signaleren van eenzaamheid en sociaal isolement in de (woon)omgeving - Vormen van een vangnet tegen vereenzaming en sociaal isolement - Versterken van de sociale cohesie in de wijk - Bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer door bovengenoemde doelgroep.
Buddy's	<p>Buddy's (m/v) zijn vrijwilligers die praktische en emotionele ondersteuning bieden en werken aan het opbouwen van een goede relatie.</p> <p>Wat de buddy precies doet, hangt af van de afspraken die worden gemaakt. Een buddy is geen verpleegkundige of thuiszorgmedewerker.</p>
Buurtbemiddeling	<p>Buurtbemiddeling is een methode om burens weer met elkaar in contact te brengen na een conflict. De bemiddelaar zijn goed getrainde vrijwilligers.</p> <p>Zij nemen contact op met beide partijen en praten met ieder van hen afzonderlijk. Als één van de burens geen gesprek wil, stopt de bemiddeling. In een derde gesprek spreken partijen en de bemiddelaars met elkaar.</p>

Centrum voor Jeugd en Gezin	<p>Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is een organisatie waarbij jeugdtaken gebundeld aan de burger worden aangeboden. Het CJG voert functies uit op het gebied van de algemene en preventieve gezondheidszorg en jeugdbeleid. Bijbehorende taken die in het CJG gebundeld worden, zijn het Basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg en de vijf 5 gemeentelijke functies Wmo, namelijk informatie en advies, signalering toeleiding naar hulp, (licht) pedagogische hulp en coördinatie van zorg. Ook basisverloskundige zorg kan deel uitmaken van het CJG.</p>
Chronische ziekte	<p>Een chronische ziekte is een ziekte die lange tijd voortduurt. Meestal spreekt men van een chronische ziekte als deze minstens drie maanden aanhoudt. Chronische aandoeningen kunnen over het algemeen niet door vaccins worden verhinderd of door medicijnen worden genezen. Evenmin verdwijnen zij automatisch. Circa negen op de tien personen ouder dan 65 jaar heeft minstens één chronische ziekte. Schadelijk gezondheidsgedrag - in het bijzonder tabaksgebruik, gebrek van fysieke activiteit, en slechte eetgewoonten - zijn belangrijke medewerkers aan de belangrijke chronische ziekten. (www.wikipedia.nl).</p>
Deltaplan inburgering	<p>Een plan van het ministerie van sociale zaken om te bevorderen dat allochtone burgers volwaardig kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving en Nederlands spreken. Het plan heeft een voorkeur voor een wijkgerichte aanpak.</p>
Domotica	<p>Domotica staat voor elektronische communicatie tussen allerlei elektrische toepassingen in de woning en woonomgeving ten behoeve van bewoners en dienstverleners. In een Domoticawoning worden zorgtaken, communicatie, ontspanning en andere huiselijke bezigheden door talrijke elektrische apparaten en netwerken gemakkelijker gemaakt.</p> <p>Domotica omvat alle elektronische toepassingen in de woning om functies te besturen (verwarmen, ventileren, verlichten, etc.) en diensten uit de woonomgeving te gebruiken (alarmeren, telefoneren, televisie kijken, etc.). Dit gebeurt bij voorkeur flexibel: op elke plek en op elk tijdstip dat het de bewoner past, met een gemakkelijke bediening en desgewenst op afstand.</p>

Horizontale verantwoording	De gemeente legt verantwoording af aan zijn burgers en lokale instellingen door de bereikte resultaten inzichtelijk te maken. Burgers en gebruikers kunnen het gemeentebestuur daarop beoordelen en eventuele verbeter suggesties aandragen.
Hulp bij het huishouden	Het ondersteunen bij of het overnemen van activiteiten op het gebied van het huishouden in verband met een gezondheidsprobleem. Bijvoorbeeld: opruimen, schoonmaken, maaltijden klaarmaken.
Inburgering	Doel van de inburgering is dat iedereen de Nederlandse taal spreekt en kennis heeft van de Nederlandse samenleving en de belangrijkste Nederlandse waarden en normen. Met deze kennis en vaardigheden heeft iedereen een basis om actief deel te kunnen nemen aan het economische, sociale, culturele en/of politieke leven in Nederland
Inburgeringsgids	Een persoon die allochtone bewoners die inburgeringsplichtig zijn wegwijs maakt in de buurt en de stad.
Inclusief beleid	Inclusief beleid is beleid dat rekening houdt met de verschillende mogelijkheden en beperkingen van mensen. Resultaat is dat algemene voorzieningen ook beschikbaar zijn voor mensen met een beperking. Een voorbeeld van inclusief beleid: Bij het bouwen van een nieuwe woonwijk wordt al bij het ontwerp rekening gehouden met mensen met een beperking. Het doel van inclusief beleid is dat mensen met beperkingen vanzelfsprekend op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen aan alle aspecten van het maatschappelijke leven.
Interculturalisatie	Interculturalisatie is een proces waarbij een instelling zich tot doel stelt te veranderen naar een multiculturele instelling. In een dergelijke organisatie is de dienstverlening afgestemd op de etnisch-culturele diversiteit van haar klanten; culturele diversiteit wordt gezien als een meerwaarde.
Klant Contact Centrum	Het gemeentelijk loket voor alle vragen die inwoners hebben aangaande gemeentelijke dienstverlening.
Lokale beursvloer	Een jaarlijks terugkerend evenement waar vrijwilligers-

	organisaties en bedrijven elkaar ontmoeten met het doel dat bedrijven vrijwilligersorganisaties ondersteunen
Maatschappelijk steunsysteem	Een maatschappelijk steunsysteem is een georganiseerd netwerk en samenwerkingsverband van cliëntvertegenwoordiging, mantelzorg en verschillende aanbieders uit de geestelijke gezondheidszorg, woonbegeleiding, arbeidsreïntegratie, sociaal-culturele activiteiten en dagbesteding.
Mantelzorg	De langdurige zorg die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende door personen uit diens directe omgeving, waarbij zorgverlening rechtstreeks voortvloeit uit de bestaande sociale relatie (familie, vrienden, burens, etc.).
Materiële dienstverlening	Materiële dienstverlening is het bieden van informatie, advies, bemiddeling en belangenbehartiging bij financiële hulpvragen en bij hulpvragen op het gebied van aanpassingen, activiteiten, vrije tijd en wettelijke regelgeving enz.
Omnibusenquête	Het gemeentelijk onderzoek onder inwoners van Zoetermeer onder thema's die op dat moment relevant zijn.
Ondersteunende begeleiding	Ondersteunende activiteiten gericht op de bevordering of behoud van zelfredzaamheid bij een gezondheidsprobleem. Bijvoorbeeld: ondersteuning om de dag te structureren en ondersteuning bij de regie over het eigen leven. Ondersteunende begeleiding wordt onderscheiden in Ondersteunende begeleiding Dagprogramma (dagopvang in een instelling) en Algemene ondersteunende begeleiding (OB Algemeen). Onder Algemene ondersteunende begeleiding (OB-algemeen) worden activiteiten verstaan zoals hulp bij de administratie, samen boodschappen doen, structuur aanbrengen in de dag en begeleiding bij sociale activiteiten.
Opbouwwerker	Een sociaal-cultureel werker die buurtbewoners ondersteunt en activeert en mensen, groepen en organisaties met elkaar verbindt.
Outreaching	Outreaching wil zeggen dat de hulpverlener de opdracht krijgt om mensen waaromtrent zorgen bestaan actief te benaderen en ze ongevraagde hulp aan te bieden.

	<p>Voordat men outreachend kan gaan werken heeft de hulpverlener meestal signalen ontvangen van politie, huisarts of school en dergelijke.</p>
Outreachend jongerenwerk	<p>Een vorm van sociaal cultureel werk waarbij de jongerenwerkers naar de jongeren toe gaan en hen ongevraagd ondersteuning bieden.</p>
Outreachende Schuldhelpverlening	<p>Een wijze van schuldhelpverlening bieden waarbij de klant actief thuis bezocht wordt en hem of haar hulp wordt aangeboden.</p>
Regeldruk	<p>Er zijn verschillende soorten regeldruk te onderscheiden: <i>Potentiële regeldruk.</i> Onder potentiële regeldruk wordt verstaan het geheel van regelingen die door alle (overheid)instanties worden gesteld en die mogelijk kunnen neerslaan op de burger, in een bepaalde periode. <i>Feitelijke regeldruk.</i> Onder feitelijke regeldruk wordt verstaan het aantal contactmomenten tussen burgers en de overheid in een bepaald jaar, als gevolg van het voldoen aan informatieverplichtingen, die voortvloeien uit wet- en regelgeving. <i>Gepercipieerde regeldruk.</i> Het gaat hierbij om regelingen, die de meeste irritatie oplevert bij de burger (subjectieve beleving) (uit: www.lastvandeoverheid.nl).</p>
Respijtzorg	<p>Vervangende zorg door een vrijwilliger of professional voor de mantelzorger die er even tussenuit wil. Dat kan variëren van enkele uren, een dag of een weekend tot een vakantie.</p>
Sociaal kwetsbaren	<p>Een categorie mensen die meer risico lopen om verschillende problemen tegelijk te krijgen, bijvoorbeeld dak- en thuislozen, slachtoffers van huiselijk geweld, alcohol en drugsverslaafden, mensen levend rond de armoedegrens en ex-gedetineerden</p>
Sociaal raadsliden	<p>Professionals die mensen ondersteunen en hulp bieden bij complexe juridische problemen op sociaal terrein</p>
Sociale Wijkanalyse	<p>Sociale wijkanalyse is een beschrijving van de wijk waarin is aangegeven hoe het met de wijk in sociaal opzicht is gesteld. Gegevens over welvaart, werkloosheid en onderzoeken naar leefbaarheid maken onderdeel uit van de sociale wijkanalyse.</p>

Veilig opgroeien	Een programma waarbij ouders, scholen, jongerenwerkers en politie gezamenlijk een plan opstellen voor een veilige en prettige woonwijk en om probleemgedrag bij jongeren te voorkomen.
Vrijwilligerszorg	Onder zorg door vrijwilligers wordt verstaan de praktische, sociale en emotionele ondersteuning gedurende een relatief lange periode van mensen met een langdurige ziekte of handicap en van hun naasten. Bij vrijwilligerszorg is er geen sprake van een naaste die tot hetzelfde sociale netwerk behoort. Deze zorg wordt onbetaald en onverplicht verricht, al dan niet in aanvulling op professionele zorg.
Vrijwilligerswerk	Werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.
Webcommunity	Een groep mensen die via het internet contact met elkaar houdt, veelal georganiseerd via een bepaald thema.
Wmo-loket	Het loket voor vragen over wonen, welzijn en zorg waar alle inwoners terecht kunnen voor informatie, advies en cliëntondersteuning.
Woonservicezone	Woonservicezones zijn woongebieden waarbinnen zorgwoningen, welzijnsactiviteiten en zorgactiviteiten worden geclusterd ten behoeve van ouderen, lichamelijk en verstandelijk gehandicapten en (ex)psychiatrische patiënten. Het gaat echter om wijken waar het voor <i>iedereen</i> - al dan niet met zorgbehoefte - aangenaam wonen en leven is. Daarom spreken we tegenwoordig ook vaker over 'servicewijken' als benaming voor 'gewone' woongebieden waar zorg en service extra goed geregeld zijn.
Zorgwoningen	Zorgwoningen zijn gelegen naast of in de nabijheid van een zorginstelling. Ze zijn bestemd voor ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen. De bewoners kunnen, indien noodzakelijk, een beroep doen op ondersteuning vanuit de zorginstelling. Het kan bijvoorbeeld gaan om alarmering in noodsituaties, maar ook om het gebruik van de diensten die de zorginstelling biedt. Zie ook aanleunwoningen.
Zorgkantoor	Organisatie die in een regio verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Het zorgkantoor wijst zorg toe op grond van

indicatiebesluiten van het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) en zorgt ervoor dat een zorgverlener de nodige zorg gaat leveren. Het zorgkantoor is mede verantwoordelijk voor de uitvoering van het PersoonsGebonden Budget (PGB).

Zeven tot zeven beleid

Beleid gericht op taakcombineerders, vaders en moeders die de opvoeding van hun kinderen combineren met een betaalde baan buitenshuis.

Bijlage 4

Lijst van afkortingen behorende bij het meerjarenbeleidsplan Meedoen in Zoetermeer Wet maatschappelijke ondersteuning 2008 - 2011

AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CMO	Centrum voor maatschappelijke ondersteuning
COPD	COPD is een aandoening van de luchtwegen. Bij COPD raken vooral de kleine vertakkingen van de luchtwegen door een voortdurende ontsteking blijvend beschadigd.
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
HKZ-certificering	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling Zorgsector
IQ	Intelligentie Quotient. Mensen met een IQ lager dan 80 worden doorgaans aangeduid met als mensen met een verstandelijke beperking
Mavo	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
JIP	Jongeren informatie punt
LUMC	Leids Universitair Medisch Centrum
MADD	Make a difference day, een jaarlijkse manifestatie waarop vrijwilligerswerk centraal staat en zoveel mogelijk mensen (eenmalig) vrijwilligerswerk doen
MIM	Mensen in de minima (een maatschappelijke organisatie voor mensen met een minimuminkomen)
STAK	Stichting activiteiten gehandicapten
STIP	Steun- en informatiepunt voor GGZ-lienten (GGZ = geestelijke gezondheidszorg) en hun directe omgeving
SMVT	Steunpunt Mantelzorg en vrijwillige thuiszorg
RCP	Regionaal Coördinatiepunt Mantelzorg Haagrand en Voorschoten
SGBO	Onderzoeksbureau op het gebied van beleid, openbaar bestuur en organisatie
UVV	Unie van vrijwilligers
VIP	Vrijwilligers informatie punt
VMBO	Vorbereidend middelbaar beroeps onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WAS	Wijk en agent samen, een project van de politie Haaglanden waarbij burgers de politie ondersteunen om de veiligheid in de wijk te vergroten
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvg	Wet voorzieningen gehandicapten
WSW	Wet sociale werkvoorziening
OGGZ	Openbare geestelijke gezondheidszorg
ZAT	Zorg Advies Team
Zzon	Zoetermeer zorg netwerk

